

POSLOVNO IZVJEŠĆE 1999

Zagreb, 2001.

SADRŽAJ

1. PROSLOV	3
2. OSNUTAK I USTROJ "HRVATSKIH ŠUMA" I GRUPE.....	4
3. ŠUME I ŠUMSKO ZEMLJIŠTE.....	5
4. POSLOVNA POLITIKA I UPRAVLJANJE PODUZEĆEM.....	8
4.1. UPRAVNI ODBOR	8
4.2. MANAGEMENT	10
4.3. POSLOVNA POLITIKA I PLANIRANJE	10
4.4. INTERNA KONTROLA I REVIZIJA	11
4.5. INFORMACIJSKI SUSTAV I KOMUNIKACIJE	12
5. UZGAJANJE I ZAŠTITA ŠUMA I ŠUMSKIH ZEMLJIŠTA	13
5.1. UREĐIVANJE ŠUMA.....	13
5.2. UZGAJANJE ŠUMA.....	14
5.3. VRIJEDNOST I FINANCIRANJE BIOLOŠKE REPRODUKCIJE ŠUMA.....	16
5.4. PROIZVODNJA SADNICA I SJEMENARSTVO	18
5.4. ZAŠTITA ŠUMA I EKOLOGIJA	20
6. ISKORIŠTAVANJE ŠUMA	22
6.1. PROIZVODNJA DRVNIH SORTIMENATA	22
6.2. PRODAJA DRVNIH SORTIMENATA	25
7. LOVSTVO	27
8. RAZVOJ.....	29
8.1. RAZVOJNE AKTIVNOSTI	29
8.2. ZNANSTVENOISTRAŽIVAČKI RAD.....	30
8.3. INVESTICIJE.....	31
8.4. ŠUMSKE PROMETNICE I OTVORENOST ŠUMA	31
8.5. OBNOVA I UKLANJANJE RATNE ŠTETE	32
9. ZAPOSLENICI I TROŠKOVI OSOBLJA	34
9.1. ZAPOSLENICI	34
9.2. PLAĆE I MATERIJALNA PRAVA	36
9.3. OSIGURANJE OSOBA I IMOVINE	38
9.4. ZAŠTITA NA RADU	39
10. FINANSIJSKA IZVJEŠĆA	40
10.1. BILANCA.....	41
10.2. RAČUN DOBITI I GUBITKA.....	47
10.3. IZVJEŠTAJ O SVIM PROMJENAMA GLAVNICE	51
10.4. NOVČANI TIJEK.....	52
10.5. POSLOVANJE DRUŠTAVA S OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU	53

1. PROSLOV

Poslovna, 1999. godina u JP "Hrvatske šume", p.o. Zagreb odraz je konzistentne politike započete 1. srpnja 1998., a koja je rezultirala stabilnošću poslovanja, ostvarenom dobiti u iznosu od 31 195 000 kuna i izvršenim pokrićem naslijedenog gubitka iz 1997. i 1998. godine od 238,7 mil. kuna.

Konzistentnost politike ogleda se u dosljednoj primjeni ustavnoljenih i nepromjenjivih računovodstvenih politika i striktne primjene MRS-a između dvaju obračunskih razdoblja (1998, 1999.). Osim toga Poslovno izvješće dosljedno je podvrgnuto reviziji od strane međunarodne revizije Deloitte & Touche kao i nadzora od strane Državne revizije Republike Hrvatske, te se njihovim nalazima potvrđuje istinitost i ispravnost obračuna za razdoblje I – XII mj. 1999.

Značajno je za 1999. godinu s aspekta poslovanja da je u istoj ostvaren investicijski iskorak naročito u sektor tehnologije i opreme, što će nesumnjivo narednih godina imati pozitivnog učinka na poslovanje Javnog poduzeća "Hrvatske šume".

Ovom prilikom valja istaknuti da se poslovanje u "Hrvatskim šumama", p.o. Zagreb u 1999. godini odvijalo u uvjetima socijalne stabilnosti, te da je potpisani Kolektivni ugovor sa sindikatima u cijelosti ispoštovan.

Pozitivni trendovi tokom poslovne 1999. godine ostvareni su zalaganjem zaposlenih na čemu im zahvaljujem, a tu činjenicu držim značajnom, jer samo motivirani ljudi na zajednički utvrđenim ciljevima mogu učiniti da negativne trendove preobrate u poslovni progres što se upravo i dogodilo u 1999. godini u Javnom poduzeću "Hrvatske šume", a što sveobuhvatno pokazuje priloženo izvješće.

Ovim Poslovnim izvješćem želim pozvati Vas, koji ćete se latiti isčitavanja Poslovnog izvješća za 1999. godinu za JP "Hrvatske šume" da komparativnom analizom brojčanih stavki datih u izvješću i bilanci na dan 31. XII 1999. izvedete zaključke koji iz takve analize proizlaze, te sukladno tome ocijenite uspješnost u upravljanju Javnim poduzećem "Hrvatske šume" od strane managementa i Upravnog odbora kojima izražavam zahvalu za podršku u nastojanjima da povjerenu nam firmu vodimo uspješno i da smo je učinili realno profitabilnom.

Ivan Tarnaj

2. OSNUTAK I USTROJ "HRVATSKIH ŠUMA" I GRUPE

"Hrvatske šume" - javno poduzeće za gospodarenje šumama i šumskim zemljištima u Republici Hrvatskoj, p. o. Zagreb, osnovane su na temelju Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o šumama (NN 41/90), s početkom rada 1. siječnja 1991., kao pravni sljednik više gospodarskih subjekata.

"Hrvatske šume", p. o. Zagreb, u vlasništvu su Republike Hrvatske. Osnovane su radi gospodarenja šumama i šumskim zemljišttem u Republici Hrvatskoj. Zakonom o šumama šume i šumsko zemljište proglašeni su dobrom od interesa za Republiku Hrvatsku i imaju njezinu osobitu zaštitu. Osim Zakonom o šumama odnosi u poslovanju i upravljanju Poduzećem uređeni su Zakonom o računovodstvu (NN 90/92), Zakonom o reviziji (NN 90/92) te drugim zakonima i aktima.

Poduzeće se sastoji od ovih ustrojnih jedinica:

Direkcija

16 uprava šuma

171 šumarija

2 radne jedinice ("Quercus" – Drvenik, "Hortikultura" – Zagreb).

Sjedište je Poduzeća u Zagrebu, Ljudevita Farkaša Vukotinovića 2.

Radi racionalnijega, učinkovitijega, tržišnjeg i profitabilnijega poslovanja poduzeća "Hrvatske šume", p. o. Zagreb, dio imovine i zaposlenika Poduzeća, u skladu sa Zakonom o trgovackim društvima, izdvojen je iz sastava Poduzeća i ustrojen u samostalne gospodarske subjekte kao društva s ograničenom odgovornošću u vlasništvu "Hrvatskih šuma". Na taj način omogućeno je decentralizirano i tržišnim uvjetima prilagodljivo poslovanje tih društava.

Na trgovackim sudovima u Republici Hrvatskoj do kraja 1999. godine registrirano je 18 društava s ograničenom odgovornošću, a jedini član svih društava – osnivač su "Hrvatske šume" p.o. Zagreb.

Tablica 1. Osnovni podaci o društvima s ograničenom odgovornošću

Društvo s ograničenom odgovornošću	Temeljni kapital	Broj zaposlenih	u kn
Ribnjačarstvo d. o. o. Lipovljani	2 087 300	19	
Drvna galeranjerija d. o. o. Vrbovsko	2 387 700	20	
Ambalaža d. o. o. Laniče	2 295 800	33	
Kamenolomi Krašić d. o. o. Krašić	797 500	16	
Fazanerija Peski d. o. o. Đurđevac	5 872 000	16	
Prijevoz, mehanizacija i graditeljstvo Bjelovar d. o. o. Bjelovar	19 714 000	104	
Mehanizacija i prijevoz Đurđevac d. o. o. Đurđevac	10 153 000	135	
Prijevoz i mehanizacija Kutina d. o. o. Kutina	10 444 000	74	
Transport i mehanizacija Karlovac d. o. o. Karlovac	5 606 000	39	
Mehanizacija, graditeljstvo i prijevoz Ogulin d. o. o. Ogulin	17 624 000	114	
Mehanizacija, graditeljstvo i prijevoz Delnice d. o. o. Lučice	28 113 000	133	
Graditeljstvo, mehanizacija i prijevoz Senj d. o. o. Senj	10 516 000	84	
Šumatrans Vinkovci d. o. o. Vinkovci	16 129 000	62	
Šumatrans Osijek d. o. o. Osijek	1 679 000	24	
Šumatrans Našice d. o. o. Zoljan	20 844 000	144	
Transport, mehanizacija i graditeljstvo Požega d. o. o. Požega	12 299 000	49	
Mehanizacija, transport i gradevinarstvo Nova Gradiška d. o. o. Slavonski brod	8 342 000	39	
Lovački dom d. o. o. Delnice	2 665 400	11	
UKUPNO	177 568 700	1 290	

Sukladno odredbama Zakona o trgovackim društvima, u svakom društvu s ograničenom odgovornošću djeluju tri organa: skupština, nadzorni odbor i uprava. Skupštinu društva čine dva člana i predsjednik, koje izabire i opoziva osnivač društva iz reda odgovornih i stručnih zaposlenika Poduzeća. Rad i poslovanje društava nadzire tročlani Nadzorni odbor kojeg izabire skupština svakog društva iz reda zaposlenika Poduzeća. Poslovanje i rad društava vodi Uprava koja se sastoji od jednog direktora.

3. ŠUME I ŠUMSKO ZEMLJIŠTE*

Šume i šumsko zemljište u Republici Hrvatskoj

Ukupna kopnena površina Republike Hrvatske iznosi 56 610 km², a od toga šume i šumsko zemljište zauzimaju 24 856 km² ili 44 %. "Hrvatske šume" gospodare s 80,1 % svih šuma i šumskoga zemljišta, ostale državne ustanove s 1,3 %, a privatni vlasnici s 18,6 % površine. Od 2 485 611 ha ukupnoga šumskoga zemljišta 83,6 % je obraslo drvećem, dok ostalih 16,4 % ili 407 322 ha otpada na različite skupine neobrasloga zemljišta. Drvna zaliha šumskogospodarskoga područja iznosi 324 milijuna m³, godišnje priraste 9,6 milijuna m³, a godišnji etat je 5,3 milijuna m³. Najzastupljenije listače udrvnoj zalihi su bukva s 36,5 % i hrast s 24 %, dok ostala tvrde listače čine 15 %. Četinjače u ukupnoj drvnoj zalihi sudjeluju s 14,5 %. Šumskogospodarskom osnovom do 2005. godine uzgojni su radovi na jednostavnoj biološkoj reprodukciji propisani na približno 359 000 ha i na proširenoj biološkoj reprodukciji na oko 101 000 ha. Planira se izgradnja 2 826 km šumskih prometnica.

Tablica 1. Šumsko zemljište s obzirom na obraslost

Kategorija zemljišta	Površina	
	ha	%
Obraslo	2 078 289	83,6
Proizvodno	331 334	13,3
Neproizvodno	14 618	0,6
Ukupno	345 952	13,9
Neplodno	61 370	2,5
UKUPNO	2 485 611	100,0

Tablica 2. Drvna zaliha prema vlasništvu i vrstama drveća

Vrsta drveća	“Hrvatske šume”		Kategorija vlasništva		Privatne		UKUPNO	
	000 m ³	%	000 m ³	%	000 m ³	%	000 m ³	%
Hrast lužnjak	43 899	15,8	230	2,9	852	2,2	44 981	13,9
Hrast kitnjak	27 115	9,7	146	1,8	5 125	13,5	32 386	10,0
Ostali hrastovi	4 290	1,5	34	0,4	8 684	22,8	13 008	4,0
Bukva	102 509	36,8	4 640	58,7	11 049	29,1	118 198	36,5
Jasen	10 473	3,8	44	0,6	313	0,8	10 830	3,3
Grab	21 436	7,7	99	1,3	4 941	13,0	26 476	8,2
OTL	13 851	5,0	222	2,8	5 211	13,7	19 284	5,9
Joha	3 226	1,2	10	0,1	297	0,8	3 533	1,1
Vrba	1 498	0,5	7	0,1	15	0,0	1 520	0,5
Topola	3 069	1,1	77	1,0	57	0,1	3 203	1,0
OML	3 282	1,2			469	1,2	3 751	1,2
Jela	28 214	10,1	1 595	20,2	667	1,8	30 476	9,4
Smreka	5 904	2,1	584	7,4	37	0,1	6 525	2,0
Obični bor	993	0,4	60	0,8	42	0,1	1 095	0,3
Crni bor	2 925	1,1	37	0,5	135	0,4	3 097	1,0
Ostali borovi	4 179	1,5	112	1,4	5	0,0	4 296	1,3
OČ	1 460	0,5	8	0,1	129	0,3	1 597	0,5
UKUPNO	278 323	100,0	7 905	100,0	38 028	100,0	324 256	100,0
%	85,8		2,4		11,7		100,0	
m³/ha	175		253		84		156	

Šume i šumsko zemljište kojim gospodare “Hrvatske šume”

“Hrvatske šume” gospodare s 1 991 537 ha šuma i šumskoga zemljišta, što čini 35,2 % kopnene površine Republike Hrvatske.

Tablica 3. Šumsko zemljište prema obraslosti

Kategorija zemljišta	Površina	
	ha	%
Obraslo	1 592 869	80,0
Proizvodno	323 130	16,2
Neproizvodno	14 490	0,7
Ukupno	337 620	17,0
Neplodno	61 048	3,1
UKUPNO	1 991 537	100,0

* (Izvor podataka: Šumskogospodarska osnova područja za razdoblje 1996-2005.)

Osmadeset posto zemljišta kojim gospodare "Hrvatske šume" obraslo je šumom, dok je ostalih 20 % ili 398 668 ha neobraslo. Najvrednije sjemenjače čine 64 % svih obraslih površina, panjače zauzimaju 16 %, razni degradirani šumski oblici 20 %. Umjetno podignute plantaže i kulture prostiru se na 1 % obraslih površina. Udio "Hrvatskih šuma" u površini obrasloga šumskoga zemljišta države je 77 %, u drvnoj zalihi 86 %, prirastu 85 % i u etatu 92 %.

Tablica 4. Šume prema namjeni i načinu postanka

Namjena	Obrasle površine							u ha
	Sjemenjače	Panjače	Makije	Garizi	Šikare	Šibljaci	Kulture i plantaže	
Gospodarske šume	977 190	236 103	27 989	12 786	249 767	6 863	15 135	1 525 833
Šume posebne namjene	17 543	2 157	828	59	116		184	20 887
Zaštitne šume	23 322	13 877	438	226	8 246	37	4	46 150
UKUPNO	1 018 055	252 137	29 255	13 071	258 129	6 900	15 323	1 592 870

S obzirom na namjenu šume i šumska zemljišta su, sukladno odredbama Zakona o šumama, razvrstani na tri osnovne skupine:

- gospodarske šume
- šume posebne namjene
- zaštitne šume.

Gospodarske šume i šumska zemljišta u ukupnoj površini sudjeluju s 94 %, šume posebne namjene s 1 % i zaštitne šume s 5 %.

Značajna površina gospodarskih šuma (312 668 ha šuma i šumskoga zemljišta) nalazi se unutar parkova prirode, koji ne isključuju gospodarsku upotrebu šume uz primjenu posebnih odredaba.

Tablica 5. Površine šuma i šumskog zemljišta prema namjeni i obraslosti

Namjena šuma i šumskog zemljišta	Neobraslo					u ha
	Obraslo	Proizvodno	Neproizvodno	Neplodno	Ukupno	
Gospodarske	1 525 833	290 163	13 629	49 165	1 878 790	
Posebne namjene	20 887	1 642	257	1 123	23 909	
Zaštitne	46 150	31 325	603	10 760	88 838	
UKUPNO	1 592 870	323 130	14 489	61 048	1 991 537	
Rasadnici		424			424	

Sjemenjače čine 64 % ukupne obrasle površine kojom gospodari Poduzeće, plantaže čine 1 %, a ostalih 35 % čine razni manje ili više degradirani oblici (panjače, makije, garizi, šikare, šibljaci). S obzirom na namjenu 96 % obraslih površina čine gospodarske sastojine, 1 % šume posebne namjene i 3 % zaštitne šume.

Tablica 6. Uzgojni oblici šuma

Uzgojni oblik	Površina		Drvna zaliha		Godišnji teč. prirast	
	ha	%	m ³	%	m ³	%
Regularne šume	890 625	69	190 256 126	68	6 012 095	74
Preborne šume	394 889	31	88 067 495	32	2 111 401	26
UKUPNO	1 285 514	100	278 323 621	100	8 123 496	100

S oko 69 % od ukupne površine sjemenjača, panjača i plantaže gospodari se prema pravilima uzgajanja regularnih šuma.

Preborni način gospodarenja primjenjuje se na ostalih 31 % površina. Tijekom ovoga gospodarskoga polurazdoblja planira se (u skladu s odredbama Pravilnika o uređivanju šuma) dio prebornih šuma urediti po načelima regularnoga načina gospodarenja, te će udio prebornih šuma biti mnogo manji.

Propisani etat u šumama kojima gospodare "Hrvatske šume"

Ukupni propisani etat razvrstan je na:

- etat regularnih šuma, koji se dijeli na glavni i prethodni prihod
- etat prebornih šuma.

Šumskogospodarskom osnovom planira se etat za razdoblje od četrdeset godina, a s obzirom na razdoblje u kojem se treba ostvariti razvrstava se u tri kategorije:

- etat za I/1 gospodarsko polurazdoblje (1996 - 2005);
- etat za I/2 gospodarsko polurazdoblje (2006 - 2015);
- etat za II. gospodarsko razdoblje (2016 - 2035).

Glavni prihod regularnih šuma propisan je za I/1 gospodarsko polurazdoblje na površini od 75 967 ha. Etat će u cijelosti biti ostvaren (dovršni sijek) na 55 959 ha, a na ostaloj površini djelomično.

Etat glavnoga prihoda jednodobnih šuma za I/1 polurazdoblje iznosi 20 847 472 m³.

U I/2 gospodarskom polurazdoblju planira se etat glavnoga prihoda na 81 294 ha s ukupnom sječivom količinom drva od 23 646 769 m³. U II. gospodarskom razdoblju za etat glavnoga prihoda predviđeno je 187 298 ha i 66 660 790 m³ drvne zalihe. Prethodni prihod regularnih šuma (prorede) propisan je za I/1 gospodarsko polurazdoblje na površini od 539 490 ha. Na toj se površini planira sjeći 15 055 482 m³, odnosno 10 % od utvrđene drvne zalihe i 31 % od očekivanoga desetogodišnjega prirasta. U I/2 polurazdoblju planira se prorjeđivati 521 123 ha i pritom se planira posjeći 14 178 169 m³ drva. U II. gospodarskom razdoblju prorede su planirane na 889 468 ha sa sječivom količinom drva od 24 179 440 m³. Etat prebornih šuma planira se u I/1 polurazdoblju ostvarivati na 339 417 ha sa sječivom količinom drva od 13 439 038 m³ (16 % drvne zalihe, 67 % desetogodišnjega prirasta).

U I/2 polurazdoblju etat prebornih šuma planira se ostvarivati na 338 164 ha (14 990 876 m³) i u II. gospodarskom razdoblju 343 859 ha (29 651 551 m³). Iz prikazanih podataka slijedi da je u I/1 polurazdoblju ukupno za sjeću raspoloživo 49 341 992 m³, u I/2 52 815 814 m³ te u II. gospodarskom razdoblju 120 491 781 m³.

4. POSLOVNA POLITIKA I UPRAVLJANJE PODUZEĆEM

4.1. UPRAVNI ODBOR

U 1999. Upravni odbor "Hrvatskih šuma", p.o. Zagreb je održao šest sjednica u sastavu: Ivica Gaži, dipl. ing. agr, predsjednik, dr. Joso Vukelić, zamjenik predsjednika, dr. Joso Gračan, Mijo Jukić, dipl. oec, Mirko Kovačev, dipl. ing. šum, Robert Laginja, dipl. ing. šum, (imenovala ih je Vlada Republike Hrvatske), te Đuro Kauzarić, dipl. ing. šum, Anton Sabo, dipl. ing. šum. i Andrija Štefančić, dipl. ing. šum. (izabrali su ih zaposlenici).

Odlukom Vlade RH od 27. svibnja 1999. godine umjesto Mirka Kovačeva za člana Upravnog odbora imenovan je Ivan Ištok, dipl. ing. šum.

Upravni odbor, koji je u naprijed navedenom sastavu konstituiran polovicom 1998. godine, nastavio je provoditi utvrđenu poslovnu politiku u 1999., utemeljenu na

- stalnom praćenju rezultata poslovanja, kako Poduzeća, tako i osamnaest d.o.o.-a u vlasništvu,
- poduzimanju mjera racionalizacije s jedne, te unapređivanje proizvodnje, odnosno djelatnosti šumarstva u širem smislu s druge strane,
- stvaranju uvjeta za primjenu tržišnih načela u poslovnim odnosima, posebno uvjeta dugoročne suradnje s tvrtkama drvne industrije,
- unošenju više sigurnosti u dužničko vjerovničke odnose uz povećanje naplate potraživanja,
- redovitom podmirivanju svih obveza prema zaposlenicima i dr.

Radi objektivne ocjene i stalnog praćenja rezultata poslovanja razmatrani su, ne samo obvezni godišnji, nego i tromjesečni obračuni. Prigodom donošenja godišnjeg obračuna za 1998., odlučeno je o pokriću gubitaka iz te godine. Pored toga, odmah nakon prihvaćanja revizije finansijskih izvješća za 1997. i prvo polugodište 1998. koje je izradila međunarodna revizijska tvrtka Deloitte & Touche, raspisan je natječaj za reviziju finansijskih izvješća za drugo polugodište 1998., te za 1999. godinu. Tim slijedom razmotreni su i prihvacieni sljedeći akti navedene revizijske tvrtke kao polazište budućeg preustroja i prestrukturiranja Poduzeća: Neovisno mišljenje revizora i finansijski izvještaj za 1998. godinu, Reviziju finansijskih izvještaja "Hrvatske šume", p.o. Zagreb za 1998. godinu, Reviziju finansijskih izvještaja podružnica "Hrvatskih šuma", p.o. Zagreb za 1998. godinu, te za razdoblje koje je završilo 30. lipnja 1999. godine.

Primljeni su na znanje nalazi Državnog ureda za reviziju za 1997. i 1998. u Direkciji, te upravama šuma Vinkovci, Našice, Zagreb, Ogulin i Bjelovar, kao i s tim u svezi poduzetim mjerama.

Godišnji plan poslovanja 1999. godine (Plan gospodarenja, Plan poslovanja, Plan investicija) donesen je u 1998., ali se je tijekom 1999. godine uz uvjet preispitivanja mijenjao dva puta. U isto vrijeme raspravljeni su, odnosno primljeni na znanje godišnji planovi d.o.o.-a u vlasništvu Poduzeća. Pod istim uvjetima donijeti su i planski akti za 2000. godinu.

Komercijalno poslovanje obilježeno je utvrđivanjem uvjeta zaključivanja višegodišnjih ugovora, promjenom indeksa cijena glavnih šumskega proizvoda, promjenom uvjeta i načina prodaje proizvoda i usluga za 1999., te donošenjem uvjeta i načina prodaje za 2000. godinu.

Na poticaj Vlade Republike Hrvatske raspravljeni su potraživanja prema tvrtkama Jadrantrans d.d. Split, Regeneracija d.d. Zabok, Finel d.o.o. Petrinja, Slavonijaradinost d.d. Nova Gradiška, Hidroelektra Niskogradnja d.o.o. Zagreb. Također odlučeno je o potraživanju prema Česma-pilana d.d. Bjelovar.

Nastavljena je prodaja i zamjena nekretnina koje nisu u funkciji obavljanja osnovne djelatnosti Poduzeća.

Odlučeno je o prodaji dioničkih udjela Kraljevica d.d. Kraljevica i prodaji tzv. "stare devizne štednje", koja se nalazi na računima "Hrvatskih šuma" u poslovnim bankama, a potjeće od prodaje stanova.

Započeti su pregovori o zamjeni dionica, koje Poduzeće ima u Spačva d.d. Vinkovci za udjel u Furnirnici d.d., koja je u vlasništvu Spače d.d. Vinkovci.

Odobreno je davanje u zakup pokretnina i nekretnina d.o.o. nešumarskih djelatnosti, koje su iskazale gubitak po polugodišnjem obračunu s tim da se utvrdi opravdanost njihove "prodaje" ili stecaja. Zaključeno je da se ispita mogućnost pripajanja "Hrvatskim šumama" d.o.o.-a pomoćnih šumarskih djelatnosti (transport i mehanizacija).

Raspravljeni su rezultati osiguranja imovine i osoba u 1998., te prijedlozi osiguranja za 1999. godinu.

U namjeri otklanjanja razloga, koji su povod sudskim sporovima, raspravljeni su svi sporovi u kojima su "Hrvatske šume", p.o. Zagreb stranka.

Osim navedenog, izmjenama i dopunama općih akata uređeni su:

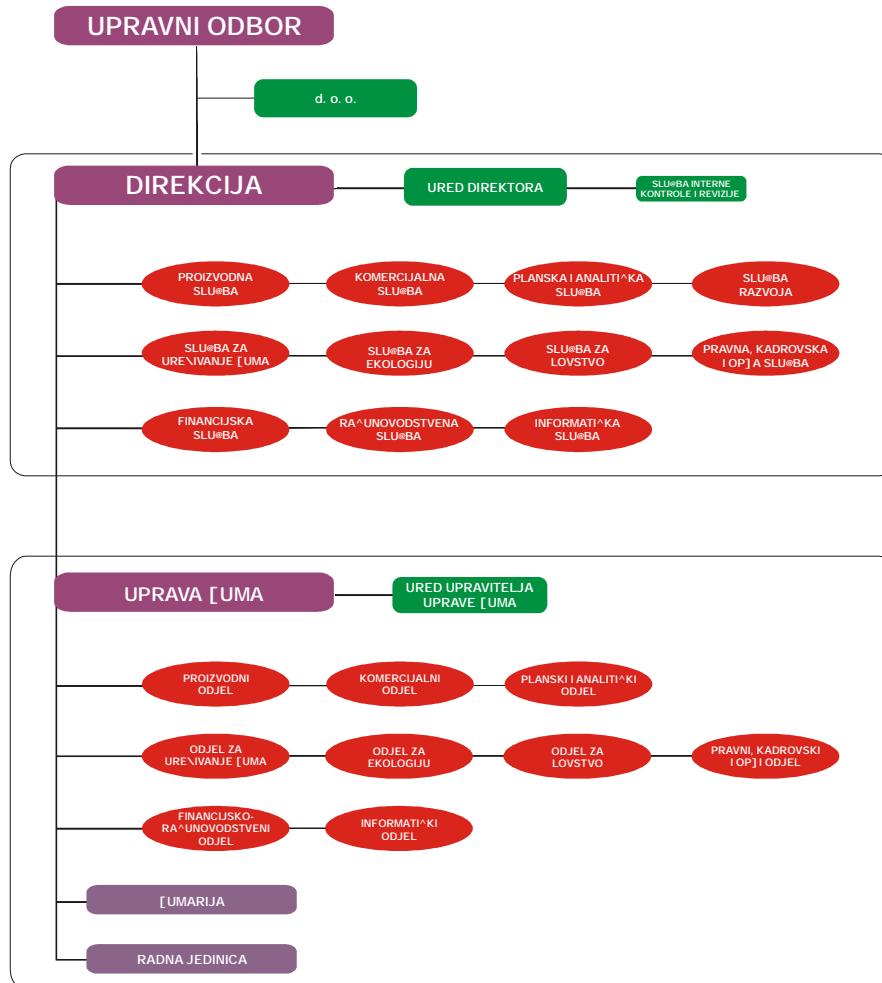
- unutarnja organizacija Poduzeća;
- sistematizacija poslova i radnih zadataka;
- zaštita šuma od požara
- vođenje materijalne evidencije drvnih sortimenata
- popis imovine i obveza
- amortizacija osnovnih sredstava
- određivanje normi najvećih dopuštenih gubitaka na naftnim derivatima pri uskladištenju, manipulaciji i transportu na veliko i malo
- održavanje objekata i uređaja koji služe za zaštitu voda od onečišćivanja
- zbrinjavanje svih vrsta otpada iz tehnološkog procesa i mulja iz procesa obrade otpadnih voda
- odstrel divljači i usluga u lovnu;
- cijene usluga stručnog šumskog radnika, strojeva i vozila u odnosima Poduzeća i društava s ograničenom odgovornošću u sastavu grupe "Hrvatske šume"
- inventivna djelatnost
- računovodstvene politike
- plaće i ostala primanja zaposlenika;
- obrazovanje
- organizacija rada, poslovanje i uvjeti za obavljanje ugostiteljske i turističke djelatnosti
- prodaja stanova.

U znak sjećanja na zaposlenike poginule u Domovinskom ratu odlučeno je postaviti odgovarajuća obilježja, te tiskati posebnu publikaciju.

U skladu s mogućnostima, rješavane su mnogobrojne zamolbe pravnih i fizičkih osoba, prvenstveno zamolbe za pomoć u obnovi ratom uništenih i oštećenih gospodarskih i sakralnih objekata.

4.2. MANAGEMENT

Organizacijska shema službi i odjela u upravama šuma

4.3. POSLOVNA POLITIKA I PLANIRANJE

Polazeći od činjenice je da ekomska i finansija učinkovitost Poduzeća imala dugoročniju tendenciju pada, uzrokovana, kako općim gospodarskim kretanjima i stanjem nacionalne ekonomije, a osobito njenog drvoprerađivačkog segmenta, tako i svojim strukturalnim problemima, management Poduzeća utvrdio je da osnovni gospodarski ciljevi Poduzeća u 1999. godini trebaju biti:

- zaustavljanje nepovoljnijih gospodarskih kretanja u poslovnim aktivnostima i ekonomski uspješno poslovanje uz izvršenje obveza u biološkoj reprodukciji šuma,
- održanje finansija stabilnosti i likvidnosti Poduzeća,
- rast plaća zaposlenika u skladu s poslovnim rezultatima,
- ekonomski i finansiji uspješno poslovanje društava Grupe "Hrvatske šume".

Tim ciljevima trebali su biti podređeni svi instrumenti i mјere poslovne politike, interna organizacijska rješenja i mјere, politika zapošljavanja, motivacije poslovodstva i ostalih zaposlenika, investicijska politika Poduzeća pa i organizacijska rješenja u okviru Grupe "Hrvatske šume". Već su smjernicama za izradu godišnjeg plana poslovanja utvrđene i promjene u načinu rada i poslovanja prvenstveno u većem korištenju tehničkih i ljudskih kapaciteta Poduzeća, uporabi sredstava OKFŠ za financiranje radova u obnovi ratom oštećenih šuma na kontinentalnom području, oživljavanju investicija prvenstveno za obnovu ratom oštećene i uništene dugotrajne imovine.

Planiranje, kao upravljačka podfunkcija Poduzeća formalno je uređeno odredbama Statuta i pravilnika, a podređeno biološkim zakonitostima u gospodarenju šumama, tj. prilagođeno šumarskim dugoročnim planskim dokumentima kao što su šumsko-gospodarske osnove područja 1996-2005. godine, šumsko-gospodarske osnove i dr.

Godišnji plan poslovanja je upravljački plan Poduzeća koji zadovoljava dva zahtjeva: (1) biološki, kojim se provode mјere i radovi gospodarenja šumama radi zaštite šuma i šumske zemljišta, kao specifičnog nacionalnog prirodnog bogatstva i (2) ekonomski, prema kome Poduzeće kao gospodarski subjekt treba poslovati uspješno tako da svojim prihodima osigura sredstva za gospodarsku i biološku reproduksijsku potrošnju, osobnu potrošnju te ulaganja u dugoročnu materijalnu imovinu. Takav plan izrađuje se za sve organizacijske razine (šumarije, radne jedinice, uprave šuma i Poduzeće) po jedinstvenoj i standardiziranoj metodi, a na razini Poduzeća sadrži četiri bitna dijela: plan gospodarenja šumama, planiran račun dobiti i gubitka, plan investicija i planiran novčani tijek. Planovi su strukturirani po djelatnostima: (1) osnovne djelatnosti, koje čine uzgoj šuma, iskoriščavanje šuma i lovstvo, (2) pomoćne djelatnosti u koje spadaju usluge šumske mehanizacije, prijevoza i gradevinarstva i (3) sporedne djelatnosti.

Godišnji plan poslovanja za 1999. godinu usvojen je na sjednici Upravnog odbora 28. prosinca 1998. godine, a tijekom planske godine dva je puta (21. svibnja i 12. studenog) izmjenjen. Izmjene su izazvane bitnim promjenama uvjeta poslovanja, naročito radi: promjena na tržišu drva, povećanja prava zaposlenika po novom kolektivnom ugovoru, promjena unutarnje organizacije, vjetroizvala i vjetroloma na širim područjima i pojave sušaca te s tim u vezi povećanja radova u sanaciji šuma.

4.4. INTERNA KONTROLA I REVIZIJA

Poslovi interne revizije i kontrole odvijali su do 27. ožujka 1999. sukladno ustrojbi u okviru sistematiziranih radnih mјesta unutar Ureda direktora, a poslije toga u okviru samostalne Službe u Direkciji "Hrvatskih šuma", nakon što je Upravni odbor donio Pravilnik o izmjeni Pravilnika o unutarnjoj organizaciji. Uloga i značaj poslova interne revizije i kontrole može se sagledati s više stajališta kao što su:

- stručni nadzor nad primjenom zakonskih propisa i pravila što ih je donijelo Poduzeće,
- djelovanje na učinkovitost poslovanja Poduzeća i zaštitu imovine od rasipanja,
- unapređenje točnosti i pouzdanosti računovodstvenih te radnih podataka kao podloge za odlučivanje.

Objektivnost i pouzdanost informacija, koju osigurava interna revizija, čini je bitnim čimbenikom u upravljanju i stvaranju informacijskih podloga na koje se menadžeri oslanjaju u svom radu.

Tijekom 1999. godine poslovi interne revizije i kontrole odvijali su se po programu rada i po posebnim nalozima. Sukladno programiranim zadacima, obavljena je revizija poslovanja 1998. godine u pet uprava šuma, revizija popisa imovine i obveza na 31. 12. 1998. za sve uprave šuma i Direkciju, revizijski uvid u poslovanje u sedam društava s ograničenom odgovornošću iz Grupe, revizijski uvid s analizom troškova promidžbe i predstavljanja u Poduzeću tijekom 1998., revizijski uvid u funkcioniranje prizvodnje, prodaje i nabave u sedam uprava šuma.

Po posebnim su nalozima i zadacima obavljeni i drugi poslovi kontrole i revizije u upravama šuma i društvima s ograničenom odgovornošću.

4.5. INFORMACIJSKI SUSTAV I KOMUNIKACIJE

Zadaće informatike u "Hrvatskim šumama" planira i vodi Informatička služba, a provode ih u svome radu sve organizacijske jedinice kao stvaratelji, nositelji i korisnici proizvodnih podataka i informacija.

Sva programska rješenja su organizacijski i programski standardizirana i pokrivaju gotovo sva područja djelovanja Poduzeća. U tijeku je postupak integriranja procesa, i paralelno s time, tehnološka tranzicija čitavog informatičkog sustava. Glavno obilježje ove tranzicije je, u eksternom smislu, prelazak sa sustava za obrade podataka prema sustavima za upravljanje informacijama, a interno gledano, radikalni prelazak na najnovije internetske tehnologije. U 1999. godini prešlo se je na vlastiti web i mail server, čime se omogućila velika samostalnost u korištenju internetskih tehnologija, čiji razvoj na razini Poduzeća u toj godini dobiva pravi zamah.

Područje dugoročnoga planiranja te projektiranja pokriveno je programima za izradu elaborata uređivanja šuma, održavanje baze podataka o šumama, a počela je probna primjena GIS alata.

Godišnje planiranje je pokriveno posebnim programskim sustavom koji je u djelatnosti iskorištavanja integriran sa sustavom doznake i priprema rada.

Iako je funkcija proizvodnje pokrivena s nekoliko sustava praćenja, započeto je restrukturiranje čitavog segmenta, koji će prvi biti rješen na novim tehnologijama. To će omogućiti ažurno praćenje i upravljanje stanjem proizvodnje.

Na sustave proizvodnje direktno se nastavljaju programski sustavi komercijale koji osiguravaju računalno propraćivanje svih outputa iz Poduzeća i time postaju osnovni izvor podataka o tom vidu poslovanja. Pokriveno je sve, od gotovinskog plaćanja u šumarijama pa do najviše razine prodaje, sve intenzivnim okupljanjem podataka i izvještavanjem.

Određeni pomaci napravljeni su i prema internetskom trgovanju (objavljivanje licitacija), ali taj podsustav treba razvijati.

Opremljenost je u poduzeću ujednačena. Računala su tipizirana i međusobno udruživa, pisači su potpuno tipizirani. Opremljene su sve šumarije, radno intenzivne i s nekoliko računala, osigurani su normalni uvjeti rada u upravama šuma i Direkciji. Dobar dio lokacija opremljen je modemima i na taj način on-line uključeno u sustav. Osnovni problem na području hardvera je kompletiranje komunikacijskog sustava, a na njemu se upravo radi.

Održavanje opreme se dobrim djelom rješava kroz jamstveni rok, budući se kupuje oprema koja ima dve do tri godine jamstva. Ostale intervencije obavljaju lokalni servisi, a dobar dio jednostavnijih kvarova rješavaju naši tehničari u upravama ili Direkciji.

Sustav bežičnih komunikacija, koji se temelji na MOBITEL sustavu, stalno se upotpunjava uglavnom na prostorima intenzivne protupožarne zaštite, pa je na područjima UŠ Buzet, Delnice, Senj, Gospić i Split zadovoljavajući.

5. UZGAJANJE I ZAŠTITA ŠUMA I ŠUMSKIH ZEMLJIŠTA

5.1. UREĐIVANJE ŠUMA

Tijekom 1999. godine organizacijske jedinice za uređivanje šuma obavljale su, sukladno odredbama Šumskogospodarske osnove područja, radove na izradi uređajnih elaborata.

U skladu s odredbama Zakona o šumama (NN br. 52/90) pokrenut je u Ministarstvu poljoprivrede i šumarstva postupak za davanje suglasnosti na 172 uređajna elaborata:

- 62 redovnih revizija osnova gospodarenja
- 9 izvanrednih revizija osnova gospodarenja
- 75 godišnjih planova po isteku valjanosti osnova gospodarenja
- 24 programa za gospodarenje šumama
- 1 programa za gospodarenje privatnim šumama
- 1 godišnji plan za privatne šume

Tablica 1. Ostvarenje radova na uređivanju šuma u 1999. godini

Vrsta rada	Plan	Ostvarenje	u ha %
1.Redovne revizije			
pripremni radovi	172 725	181 175	105
terenski radovi	183 484	181 089	99
završni radovi	160 419	161 575	101
2.Izvanredne revizije	41 729	36 685	88
3.Godišnji planovi	244 455	238 245	97
4.Reambulacija međa	79,10	128,35	162

Za dio planiranih radova na uređivanju državnih šuma korištene su usluge drugih specijaliziranih poduzeća.

Tablica 2. Ostvarenje radova na uređivanju privatnih šuma u 1999. godini

Vrsta rada	Plan	Ostvarenje	u ha %
1.Redovne revizije			
pripremni radovi	2 461	2 461	100
terenski radovi	2 461	2 461	100
završni radovi	2 150	2 150	100
3.Godišnji planovi	2 461	2 461	100

Uređivanje privatnih šuma odvijalo se u skladu s raspoloživim sredstvima i kapacitetima odjela za uređivanje šuma. Osim redovitih poslova zacrtanih Planom gospodarenja šumama u 1999. godini, odjeli i služba za uređivanje šuma u suradnji s drugim službama, obavljali su i druge poslove iz područja svoje djelatnosti, kao što su: praćenje ostvarenja Šumskogospodarske osnove područja, sudjelovanje u radu stručnih povjerenstava za pregled uređajnih elaborata, izrada prijedloga izmjena i dopuna Normi za radove na uređivanju šuma i Pravilnika o uređivanju šuma itd.

5.2. UZGAJANJE ŠUMA

Radovi biološke reprodukcije šuma obavljani su u skladu s propisom Šumskogospodarske osnove područja te prema planu radova za 1999. godinu.

Sredstva za izvršenje radova na jednostavnoj i proširenoj biološkoj reprodukciji osigurana su temeljem Zakona o šumama (čl. 68. i 70.)

Općekorisne funkcije šuma, njihova uporaba i naknada propisane su čl. 70. ZOŠ-a.

Sredstva za realizaciju radova jednostavne i proširene reprodukcije na kršu osigurana su djelomično i Programom obnove obalnih šuma koje sufinancira Svjetska banka.

Tablica 1. Ostvarenje radova na jednostavnoj biološkoj reprodukciji šuma u odnosu na propis ŠGO i Plan radova u 1999. godini

Naziv rada	Propis ŠGO za 1999	Plan 1999.	Ostvarenje 1999	Ostv./plan %
Pripremni radovi na obnovi šuma	9 295	6 229	6 156	98,8
Sadnja i sjetva u sastojini	1 586	442	429	97,0
Popunjavanje u sastojini	1 735	1 092	1 016	93,0
Njega pomlatka i mladika	14 325	14 822	14 776	99,7
Čišćenje sastojina	8 587	6 296	6 195	98,4
Ostali radovi (njega kultura)	1 562	1 013	975	96,2
Resurekcija	4		8	

Planirani su radovi u cijelosti izvršeni.

Dio radova na sanaciji prema čl. 25. Pravilnika o uređivanju šuma na novooslobođenom području izvršen je u proširenoj biološkoj reprodukciji.

Tablica 2. Ostvarenje radova jednostavne biološke reprodukcije od 1995. do 1999. godine

Naziv rada	1995.	1996.	1997.	1998.	1999.
Pripremni radovi na obnovi šuma	9 258	7 295	6 206	6 478	6 156
Sadnja i sjetva u sastojini	2 373	2 140	1 266	2 144	429
Popunjavanje u sastojini	2 386	2 123	1 410	1 424	1 016
Njega pomlatka i mladika	14 492	14 381	13 041	15 285	14 776
Čišćenje sastojina	6 726	6 280	7 511	7 366	6 195
Ostali radovi (njega kultura)	1 212	760	1 448	541	975
Resurekcija	18	56	75	160	8

Tablica 3. Ostvarenje radova jednostavne biološke reprodukcije na kršu od 1995. do 1999. godine

Naziv rada	Mj. jed.	1995.	1996.	1997.	1998.	1999.
Pripremni radovi na obnovi šuma	ha	93	47	159	67	18
Sjetva i sadnja	ha	569	321	237	123	83
Popunjavanje	ha	279	298	134	171	214
Njega pomlatka i mladika	ha	842	710	1 001	499	682
Čišćenje sastojina	ha	1 680	1 482	2 190	1 902	1 561
Ostali radovi (njega kultura)	ha	176	17	56	350	258
Resurekcija degradiranih sastojina	ha	18	11	75	38	
Odabir i obilježavanje stabala		67 221	131 377	171 387	114 623	173 683
Protupožarna motrilačka služba	dan	29 195	24 663	29 401	31 865	34 732
Podizanje, održavanje i uklanjanje ograda	km	27	31	16	7	19
Zaštita od štetnika, glodavaca i divljači	ha	839	1 380	1 314	940	1 268
Izrada i održavanje protupožarnih prosjeka	km	4 471	3 568	253	272	530
Izrada i održavanje motrilica	kom	1	3	3	10	11
Čuvanje šuma	dan	48 479	47 431	47 256	45 839	40 582
Izrada i održavanje prosjeka, izvora i gospodarskih objekata		1 895	7 092	703	449	3610
Izrada osnova gospodarenja	ha	72.592	51.524	35 428	46 090	235 238

Dio područja krša je bio pod privremenom okupacijom u vremenskom razdoblju 1990-1995. godine. Od 1996. godine povećavaju se radovi gospodarenja na području krša, iako je dio područja ostao pod minama.

Tablica 4. Ostvarenje radova na proširenoj biološkoj reprodukciji šuma u odnosu na propis ŠGO i Plan radova za 1999. godinu

Naziv rada	Propis ŠGO za 1999.	Plan 1999.	Ostvarenje 1999	Ostvarenje plana %	u ha
Pripremni radovi u sastojini	1 560	7 639	6 204	81,2	
Rekonstrukcija					
Konverzija					
Pošumljavanje	2 702	3 521	3 168	89,9	
Sanacija	62	5			
Popunjavanje	382	773	695	89,9	
Njega novopodignutih kultura do 1/5 ophodnje	3 341	6 039	5 808	96,2	

Izvršenje gore prikazanih radova je više od propisa jer su u 1999. godini radovi proširene biološke reprodukcije financirani iz sredstava čl.70. ZOŠ-a, a naročito pripremni radovi u sastojini, radovi sjetve, sadnje i sanacije sastojina uništenih ratnim djelovanjima na području Republike Hrvatske.

Tablica 5. Ostvarenje radova PBR u od 1995. do 1999. godine

Naziv rada	1995.	1996.	1997.	1998.	u ha	1999.
Pripremni radovi u sastojini	2 025	1 374	1 170	4 045	6 204	
Rekonstrukcija	100	62	95			
Konverzija	178	314	516			
Pošumljavanje	1 496	1 275	1 620	1 791	3 168	
Sanacija	538	975	615			
Popunjavanje	398	277	216	460	695	
Njega novopodignutih kultura do 1/5 ophodnje	2 462	2 942	2 617	2 458	5 808	

Veće izvršenje radova u 1998. i 1999. godini je posljedica više uloženih sredstava po čl. 70. ZOŠ-a i kredita Svjetske banke za sufinanciranje Programa obnove i zaštite obalnih šuma .

Tablica 6. Ostvarenje radova na proširenoj biološkoj reprodukciji na kršu od 1995. do 1999. godine

Naziv rada	Mj. jed.	1995.	1996.	1997.	1998.	1999.
Pripremni radovi na tlu i sastojini	ha	797	407	439	1 468	1 212
Rekonstrukcija	ha	23	31	6		
Konverzija	ha	-	-	3		
Pošumljavanje neobraslih šumskih zemljišta	ha	785	721	1 056	859	904
Sanacija	ha	258	147	145		
Popunjavanje	ha	52	112	96	174	127
Njega sastojina do 1/5 ophodnje	ha	268	399	389	464	260
Zaštitne mjere do 1/5 ophodnje	ha	7	2 827	16	20	11
Zaštita od požara	ha	-	-	18	8	5
Izgradnja šumskih prometnica	km	8 487	-	-	1	11
Otkup šuma i šumskoga zemljišta	ha	-	6	-	-	
Izrada i provedba programa PBR	ha	-	-	-	-	

Veće izvršenja radova u 1998. i 1999. godini rezultat je većeg ulaganja sredstava iz kredita Svjetske banke za finansiranje Programa obnove i zaštite obalnih šuma.

5.3. VRJEDNOST I FINANCIRANJE BIOLOŠKE REPRODUKCIJE ŠUMA

Plan biološke reprodukcije šuma utvrđen je Odlukom Upravnog odbora " Hrvatskih šuma " p.o. Zagreb i sastavni je dio godišnjeg plana poslovanja.

Tom su odlukom utvrđena i izdvajanja sredstava za JBRŠ od vrijednosti prodaje drvnih sortimenata po sljedećim stopama:

- za jednodobne šume 22,5 %
- za preborne šume 16,0 %
- za šume krša 16,0 %

Stopa izdvajanja za jednostavnu biološku reprodukciju je povećana iznad zakonske stope za jednodobne šume za 2,5 %, a za preborne i krške šume za 1 %.

Tablica 1. Vrijednost radova JBR i izvori financiranja od 1995. do 1999. godine

Naziv rada	1995.	1996.	1997.	1998.		1999.		u kn
	Iznos	Iznos	Iznos	Iznos	Udio %	Iznos	Udio %	
Pripremni radovi na obnovi šuma	24 043 902	20 828 764	16 810 190	11 693 982	4,8	7 804 599	2,6	
Sjetva i sadnja pod sastojinu i na čistim površinama	16 700 736	14 237 662	8 491 566	15 447 654	6,4	6 688 382	2,2	
Popunjavanje	17 596 203	19 553 992	15 079 718	15 458 160	6,4	14 165 055	4,7	
Njega pomlatka i mladika	44 152 641	49 394 049	42 985 157	42 320 139	17,5	54 843 288	18,0	
Čišćenje sastojina	27 151 199	29 235 473	34 254 850	32 948 981	13,6	29 456 712	9,7	
Ostali radovi	2 718 805	1 842 617	2 579 251	4 770 445	2,0	5 178 605	1,7	
Resurekcija degradiranih sastojina	161 692	74 217	66 000	424 887	0,2	60 604		
Odabir i obilježavanje stabala za sječu	10 348 452	13 376 432	13 492 474	12 321 929	5,1	19 200 400	6,3	
Protupožarna motrilačka služba	-	-	8 957 658	14 962 671	6,2	13 520 559	4,4	
Podizanje, održavanje i uklanjanje ograda	-	-	1 498 524	1597 638	0,6	1 627 031	0,5	
Zaštita šuma	54 117 281	46 727 684	10 447 283	7 691 632	3,2	8 846 494	2,9	
Izrada i održavanje protupožarnih prosjeka	-	-	18 480 927	19 137 144	7,9	41 167 340	13,5	
Izrada i održavanje motrilica	-	-	68 765	3 739	-	107 230	0,1	
Čuvanje šuma	35 804 182	39 257 970	50 901 619	49 591 944	20,5	45 903 838	15,1	
Prosjec. i održ. prosjeka, izvora i izr. i održ. gosp. obj.	4 321 784	4 306 442	3 998 577	2 851 913	1,2	4 553 595	1,5	
Izrada osnova gospodarenja	16 213 852	15 257 515	12 709 675	10 753 401	4,4	51 086 784	16,8	
UKUPNO	253 330 729	254 092 817	240 192 233	241 976 259	100	304 210 516	100	
Izvori sredstava								
čl. 68. ZOŠ-a	178 237 834	182 382 484	165 771 175	164 364 939	67,9	208 699 194	68,6	
čl. 70. ZOŠ-a	75 092 895	71 710 333	74 421 058	77 611 320	32,1	95 511 322	31,4	

Za radove pripreme, sjetve, sadnje, popunjavanja, njege, čišćenja, resurekcije, i doznake u 1999. godini utrošeno je 137 397 645 kn ili 45,7 % utrošenih sredstava, dok je u 1998. godini za iste bilo radove utrošeno 135 386 177 kn ili 56 %.

Dio radova na pripremi i obnovi šuma, sjetvi, sadnji, njezi i sanaciji proveden je prema čl. 25 Pravilnika o uređivanju šuma u PBR šuma.

Za proširenu biološku reprodukciju u 1999. godini korištena su sljedeća sredstva:

- izdvojena sredstva na osnovu propisane stope 3 % od vrijednosti prodanog drva na domaćem i ino tržištu
- neutrošena sredstva iz ranijih godina koja se nalaze na posebnom računu PBR
- sredstva na računu OKFS -a čl. 70. ZOŠ-a
- sredstva na računu za oduzeta prava naknade za šumu i šumsko zemljište - čl.58. ZOŠ- a

Tablica 2. Vrijednost radova PBR i izvori financiranja od 1995. do 1999. godine

Naziv rada	1995.	1996.	1997.	1998.		1999.	
	Iznos	Iznos	Iznos	Iznos	Udio %	Iznos	Udio %
Pripremni radovi na tlu i u sastojini	7 310 581	4 317 626	3 373 120	11 860 395	24,4	24 293 747	20,7
Rekonstrukcija	597 927	505 884	468 027	-			
Konverzija	2 052 176	1 847 946	1 762 603	-			
Pošumljavanje neobrasloga šumskoga zemljišta i podizanje plantaža	10 880 232	13 886 123	13 854 816	21 234 618	43,8	47 338 592	40,3
Sanacija	3 779 711	7 311 332	5 718 948	-		149 961	0,1
Popunjavanje	1 677 111	1 561 930	1 790 803	3 673 272	7,6	12 030 180	10,3
Njega sastojina do 1/5 ophodnje	6 450 609	7 754 777	9 440 768	9 926 673	20,5	24 537 349	20,9
Zaštita šuma	788 200	3 153 916	1 144 694	742 186	1,5	3 519 544	3,0
Izgradnja šumskih prometnica u funkciji PBR	1 337 582	1 472 676	641 365	406 694	0,8	4 078 796	3,5
Otkup šuma i šumskoga zemljišta radi PBR	576 783	5 916 635	19 952	-		877 906	0,5
Izrada i provedba programa PBR	511 973	830 980	362 111	668 919	1,4	747 088	0,6
UKUPNO	35 962 885	48 559 825	38 577 206	48 512 757	100	117 573 163	100
Izvori sredstava							
Čl. 68. ZOŠ-a	20 249 604	23 694 792	25 252 988	21 188 863	43,7	33 121 989	28,2
Čl. 70. ZOŠ-a	15 713 281	16 025 487	11 786 014	25 245 369	52,0	78 509 351	66,8
Čl. 58. ZOŠ-a		8 839 546	1 538 204	2 078 525	4,3	5 941 823	5,0

U 1999. godini bilo je planirano utrošiti 131 991 601,53 kn, a utrošeno je 117 573 163 kn ili 89,1 % planiranih sredstava .

Visok plan proširene biološke reprodukcije u 1999. godini posljedica je potrebe sanacije i uređenja dijela gospodarskih šuma na novooslobođenom području koje su tokom rata devastirane ili zapuštene.

Tablica 3. Planirani i ostvareni radovi PBR u 1999. godini

Izvor	Plan	Ostvarenje	u kn	Ostvarenje (%)
Čl. 68. ZOŠ-a	34 723 758,37	33 121 989		95,4
Čl. 70. ZOŠ-a	87 517 351,59	78 509 351		89,7
Čl. 58. ZOŠ-a	9 750 491,57	5 941 823		60,9
UKUPNO	131 991 601,53	117 573 163		89,1

KORIŠTENJE ZAJMA SVJETSKE BANKE

Vlada Republike Hrvatske primila je zajam od Svjetske banke za obnovu i razvoj za pokriće prihvatljivih plaćanja prema Projektu obnove i zaštite obalnih šuma Republike Hrvatske .

Tablica 4. Korištenje zajma Svjetske banke u 1999. godini

Vrsta rada	Količina ha	Jedinična cijena kn/ha	Iznos kn
Pošumljavanje	211,50	11.109,37	2.349.631,76
Čišćenje uz prometnice	26,50	5.613,40	148.755,10
Proreda	152,10	11.242,46	1.709.978,17
Njega borovog podmlatka	217,00	6.458,94	1.401.589,98
Popunjavanje sjemenom	60,00	5.535,11	332.106,60
Sanacija	385,01	3.155,09	1.214.741,20
Ukupno			7.156.802,80
Udio Svjetske banke (20 %)			1.431.360,56
Udio "Hrvatskih šuma" (80 %)			5.725.442,24

5.4. PROIZVODNJA SADNICA I SJEMENARSTVO

Rasadnička proizvodnja

Tablica 1. Posadene sadnice od 1995. do 1999. godine

Vrsta sadnica	1995.	1996.	1997.	1998	1999. u tis. kom.
Hrast lužnjak	10 181	8 009	6 361	5 527	6 549
Hrast kitnjak	1 784	2 034	2 062	1 667	2 894
Poljski jasen	760	1 369	1 349	1 571	2 782
Crna joha	471	737	479	459	369
Euroamerička topola	69	68	55	66	64,5
Vrba	22	33	18	24	19,5
Bukva	45	37	64	-	48
Ostala bjelogorica	92	8	30	101	15
Ukupno bjelogorica	13 424	10 418	10 418	9 415	12 741
Obična jela	79	20	-	-	54
Ariš	84	77	68	65	51
Obična smreka	1 369	1 050	1 100	1 014	867
Crni bor	236	136	199	189	284
Obični bor	89	191	96	25	38
Duglazija	45	26	56	53	50
Ostala crnogorica	9	3	-	-	-
Ukupno crnogorica	1 911	1 503	1 519	1 346	1 344
Crni bor	687	847	820	1 100	1 280
Cedar	2	8	13	15	4
Čempres	144	376	60	176	48
Alepski bor i brucijski bor	76	90	181	148	390
Primorski bor	395	536	458	162	182
Bor pinija	90	56	146	172	61
Hrast crnika	19	17	23	-	19
Hrast medunac	48	137	26	50	28
Ostale mediteranske vrste	47	71	35	-	1
Ukupno mediteranske vrste	1 508	2 138	1 762	1 823	2 013
Sveukupno	16 843	15 936	13 699	12 584	16 098

Iz rasadnika "Hrvatskih šuma", p.o. Zagreb tijekom 1999. godine isporučeno je 15 039 000 kom šumskih sadnica za sadnju ili popunjavanje u sastojinama "Hrvatskih šuma" (tablica 1.).

Iz rasadnika šumarskog instituta Jastrebarsko isporučeno je u isto vrijeme 1 659 000 kom šumskih sadnica, tj 6 % ukupne količine.

Ukupna je isporuka šumskih sadnica na teren: 16 098 000 komada od čega 12 741 000 kom bjelogorice (listača), 1 344 000 kom crnogorice (četinjača), odnosno 2 013 000 kom sadnica za priobalje.

Kao i prošlih godina sadnica listača (bjelogorice) sudjeluju u ukupnoj isporuci sa 79 %, od čega je hrasta lužnjaka 6 549 000 kom, a hrasta kitnjaka 2 894 000 kom. Vrlo kratka sezona vađenja, odnosno sadnje, onemogućila je planiranu jesensku sadnju: plan cca 6 mil. kom, zasađeno 4,4 mil. kom.

Potrebe za sadnicama četinjača (crnogorice) i dalje se kreću oko 1,3 mil. kom pa je ove godine na teren isporučeno 1 344 000 kom od čega sadnica ob. smreke sudjeluju u isporuci sa 65 % (867 000 kom).

Uobičajena količina sadnica (2 013 000 kom) u kontejnerima, isporučena je za sadnju na terene naših priobalnih uprava šuma, budući i nadalje teče Program obnove obalnih šuma.

Rasadničarski radovi sadnica bili su usmjereni na njegu sadnica hrasta lužnjaka i hrasta kitnjaka, poljskog jasena od prijašnjih godina te iz jesenske sjetve 1998. godine, te cca 6 mil. kom sadnica crnogorice.

Šumsko sjemenarstvo

Prošla 1999. godina bila je u cjelini uzevši, godina prosječnoga uroda sjemena većine vrsta šumskog drveća, s time da je gotovo u potpunosti izostao urod sjemena hrasta lužnjaka, vrlo slab urod sjemena smreke, a obilati urod sjemena poljskog jasena. Prema evidencijama o ubiranju i upotrebi šumskog sjemena sakupljene su slijedeće količine:

Tablica 2. Šumsko sjeme ubrano u 1999.

Vrsta	Količina	kg
Hrast lužnjak	33 099	
Hrast kitnjak	214 691	
Poljski jasen	4 439	
Bukva obična	1 130	
Crna joha	8	
Bagrem	1	
Crni orah	30 820	
Obična jela	715	
Smreka	196	
Crni bor	34	
Alepski bor	18	
Brucijski bor	65	
Primorski bor	69	
Pinija	109	
Čempres	5	
Hrast crnika	0	
Hrast medunac	250	

Od navedenog ubranog šumskog sjemena, te iz zaliha iz 1998. god. upotrijebljeno je u 1999. godini u rasadnicima 143 345 kg za proizvodnju sadnica, odnosno u sastojinama 206 809 kg na pošumljavanjima i popunjavanjima JBR-a na 253 ha i PBR-a na 920 ha površina. Dio sjemena u količini od 48 880 kg ostao je na zalihamama uskladišten i pripravan za proljetnu sjetvu 2000. godine.

Shodno navedenom može se zaključiti da je u urod sjemena hrasta lužnjaka vrlo slab i na malom području UŠ Osijek, kao i urod sjemena smreke, dobar urod žira hrasta kitnjaka, dok su mediteranske vrste drveća imale zadovoljavajući urod sjemena, koje se dijelom čuva u hladnjači Šumarskog instituta Jastrebarsko.

Manja količina sjemena aloktonih četinjača nabavljenja je iz uvoza (ariša, duglazije i omorike).

Stanje površina sjemenskih sastojina u prošloj godini nije se značajnije promijenilo (4 274 ha priznatih i 13 826 ha izabranih sjemenskih sastojina), jer pokrenuti postupci za upise novih odnosno brisanje pojedinih starih sjemenskih sastojina u Upisnik Ministarstva poljoprivrede i šumarstva su u tijeku, no isti još uvijek nisu do kraja riješeni.

U 1999. godini nastavljene su aktivnosti na podizanju klonskih sjemenskih plantaža, odnosno započeto je cijepljenje plemki hrasta lužnjaka za Uprave šuma Bjelovar skinutih s 33 "plus" stabla, te u UŠ Vinkovci s 36 registrirana "plus" stabla, nastavljeno je podizanje proizvodne sjemenske plantaže hrasta lužnjaka u Upravi šuma Našice, te započeto cijepljenje poljskog jasena u Upravi šuma Nova Gradiška, kao i divlje trešnje na području Uprave šuma Zagreb.

U svezi navedenoga izrađen je i usvojen Program proizvodnje selekcioniranog šumskog sjemena u sjemenskim plantažama kao dugoročna strategija, s utvrđenim prioritetima osnivanja za većinu glavnih vrsta šumskog drveća, čije provođenje je u tijeku.

5.4. ZAŠTITA ŠUMA I EKOLOGIJA

Praćenje oštećenosti šuma

Već jedanaest godinu za redom u Republici Hrvatskoj provodi se procjena stanja krošanja šumskog drveća kao pokazatelj oštećenosti šuma.

Na temelju ženevske konvencije 1985. godine, pokrenut je Međunarodni program suradnje u procjeni i motrenju učinaka onečišćenja zraka na šume (ICP-Forests). Glavni nosilac te aktivnosti je Europska unija. Prema jedinstvenoj metodologiji pokrenuta su istraživanja koja se sastoje od motrenja stanja šuma na pojedinim plohamama

Na sistematski odabranim plohamama procjenjuje se osutost i požutjelost lišća i iglica u odnosu na razvijeno, zdravo i vitalno stablo. Plohe su određene na temelju kilometarske mreže (16x16 km i 4x4 km). Svake godine obavlja se procjena na istoj površini i na istim stablima. Na jednoj plohi procjenjuju se 24 stabla. Kako bi se smanjile subjektivne pogreške kod motritelja, koriste se foto albumi s fotografijama krošanja različite osutosti, a također se organiziraju i seminari za ujednačavanje kriterija procjene oštećenosti krošanja.

Ove godine održana su dva interkalibracijska seminara za procjenu oštećenosti šuma na razini Europske zajednice, jedan za za procjenu oštećenosti kontinentalnih vrsta drveća, i drugi za procjenu mediteranskih vrsta drveća.

U organizaciji Službe za ekologiju "Hrvatskih šuma" p.o. Zagreb, zajedno sa predstavnicima Šumarskog instituta iz Jastrebarskog, svake se godine organiziraju slični tečajevi i to u vremenu neposredno prije procjene. Cilj seminara je što bolja ujednačenost kriterija procjene kod motritelja uslijed čega su podaci vjerodostojniji.

Rezultati procjene oštećenosti šuma u Republici Hrvatskoj za 1999. godinu

Procjena oštećenosti stabala šumskog drveća tijekom 1999. godine, obavljena je na 7580 stabala različitih vrsta drveća, od čega 5858 stabla bjelogorice i 1722 stabala crnogorice. Ukupno je utvrđeno 24,5 % značajno oštećenih stabala, što je 5,0 % veća u odnosu na prethodnu godinu. Značajna oštećenost bjelogorice u odnosu na prethodnu godinu također je porasla za 2,0 % i iznosi 28,5 %. Postotak značajne oštećenosti za crnogoricu smanjio se za 4,2 % i iznosi 44,77 %.

Lošijem stanju krošanja crnogorice pridonosi velika osutost krošanja obične jеле, koja je ujedno i naša najoštećenija vrsta drveća.

Glavnim uzročnicima smatraju se onečišćenost zraka, nepovoljne klimatske prilike, posebice suša, kukci i pojava različitih biljnih bolesti, zatim gljiva i šumski požari.

Fenološka motrenja

U 1999. godini provedena su šestu godinu za redom, fenološka motrenja na 248 točaka, na ssvim dominantnim vrstama drveća, uz mjerjenje temperature tla i promatranja promjena lisnih pupova kao i promjena generativnih faza.

Posebni uvjeti građenja

U godini 1999. u Službu za ekologiju pristiglo je cca 400 zahtjeva za utvrđivanjem posebnih uvjeta građenja za objekte koji se grade u šumi i na šumskom zemljištu.

Štetnici i biljne bolesti

Zaštita šuma od štetnika i biljnih bolesti provodila se u skladu s Planom za 1999. godinu i potrebama nastalim prećenjem štetnika i biljnih bolesti u suradnji stručnjaka "Hrvatskih šuma" i Dijagnostičko-prognostičke službe Šumarskog instituta u Jastrebarskom.

Tijekom 1999. godine u Republici Hrvatskoj od biljnih bolesti utvrđena je pojava hrastove pepelnice na pomlatku, mladiku i odraslim sastojinama. Zaštita je vršena na pomlatku i u mladiku sa zemlje i zrakoplovom na površini od 9 444 ha.

Uobičajenim metodama praćeni su sljedeći štetnici: gubar, mrazovci, borov četnjak, zlatokraj, kukavičji suznik, hrastove ose listarice i drugi.

Na području Uprava šuma Split, Buzet i Senj vršena je zaštita borovog četnjaka sa zemlje na površini od 1 300 ha.

Na području Uprava šuma Osijek, Nova Gradiška, Sisak, Zagreb i Karlovac vršeno je suzbijanje kukavičjeg suznika, zlatokraja, mrazovca, osa listarica i drugih štetnika sa zrakoplovom na površini od 15 914 ha.

Na upravama šuma kontinentalnog dijela vršeno je suzbijanje glodavaca u hrastovim sastojinama na površini od 2 148 ha.

Vršeno je i suzbijanje nepoželjnih drvenastih vrsta i korova sa arboricidima i herbicidima. Također je vršena zaštita hrastovih trupaca od "mušice" sa insekticidom Deltacid.

ZAŠTITA ŠUMA OD POŽARA

Zaštiti šuma od požara i 1999. godine poklanjala se posebna pozornost, jer su požari najveća opasnost za šume i šumske površine u Republici Hrvatskoj.

U cijeloj Republici Hrvatskoj na području svih uprava šuma, a posebice na priobalnom i otočnom dijelu radi bržeg otkrivanja i dojavljivanja požara, organizirana je motrilačko-dojavna služba. Utrošeno je ukupno 38 689 dana na motrenju i dojavljivanju šumskih požara.

Radi sprečavanja širenja požara i djelotvornog gašenja, osim motrenja i dojavljivanja vršeno je održavanje i izgradnja protupožarnih prosjeka i promatračnica.

Uz te i druge mjere zaštite šuma od požara koje su poduzimane u Poduzeću (promidžbene aktivnosti), valja istaknuti i vrlo blisku suradnju s Ministarstvom unutrašnjih poslova, koja se očitovala zajedničkim organiziranjem djelotvornije zaštite šuma.

Tablica 1. Ostvareni radovi na zaštiti šuma od požara u 1999. godini

Vrsta rada	Mj. jed.	Plan	Ostvaraj	%
Motrilačka služba	dan	39 434	39 234	99
Izrada protupožarnih prosjeka	ha	195,52	193,52	99
Održavanje protupožarnih prosjeka	ha	1 521,84	1 467,72	96
Izrada protupožarnih prosjeka s elementima šumske ceste	km	240,51	232,28	97
Održavanje protupožarnih prosjeka s elementima šumske ceste	km	1 004,03	1 089,27	108
Izrada promatračnica	kom	10,00	4,00	40
Održavanje promatračnica	kom	7,00	7,00	100

6. ISKORIŠTAVANJE ŠUMA

6.1. PROIZVODNJA DRVNIH SORTIMENATA

Tablica 1. Proizvodnja drvnih sortimenata u 1999. godini

									u m ³
Oblovina			Prostorno drvo			ukupno			
Plan	Izvršenje	%	Plan	Izvršenje	%	Plan	Izvršenje	%	
1 677 595	1 728 041	103	1 587 311	1 462 498	92	3 264 906	3 190 539	98	

Tablica 2. Proizvodnja drvnih sortimenata 1991-1998. godine

Godina	Oblovina			Prost. drvo			Ukupno			u m ³
	Plan	Izvršenje	%	Plan	Izvršenje	%	Plan	Izvršenje	%	
1991.	2 005 400	1 648 500	82	1 850 300	1 322 900	71	3 855 700	2 971 400	77	
1992.	1 432 200	1 601 600	112	1 187 000	1 037 900	87	2 619 200	2 639 500	101	
1993.	1 626 600	1 550 300	95	1 059 900	963 400	91	2 686 500	2 513 700	94	
1994.	1 405 500	1 490 000	106	1 263 300	1 328 000	105	2 668 800	2 818 000	106	
1995.	1 386 725	1 399 089	101	1 414 644	1 205 382	85	2 801 369	2 604 471	93	
1996.	1 495 241	1 467 719	98	1 527 937	1 403 181	92	3 023 178	2 870 900	95	
1997.	1 682 068	1 596 980	95	1 594 263	1 517 218	95	3 276 331	3 114 198	95	
1998.	1 645 433	1 637 525	100	1 724 978	1 434 158	83	3 370 411	3 071 683	91	

Proizvodnja 1999. godine odvijala se na cijelom području "Hrvatskih šuma", s izuzetkom nedostupnih područja koji su minirani.

Ukupno je izrađeno 3 190 539 m³ neto drvnih sortimenata, što je, u odnosu na plan 2 % manje, a u odnosu na prethodno poslijeratno razdoblje nekoliko postotaka više.

Oblovine je proizvedeno 3 % više nego što je planirano, što je rezultatom primjene sortimentnih tablica, te pridržavanja Hrvatskih normi i standarda kod prikrajanja drvnih sortimenata, a prostornog drva je u odnosu na 1998. godinu 9 % više.

Tablica 3. Plan i izvršenje izrađenih drvnih sortimenata u 1999. godini - po vrsti drveća

Vrsta drveća	Oblovina			Prostorno drvo			Ukupno			u m ³
	Plan	Izvršenje	%	Plan	Izvršenje	%	Plan	Izvršenje	%	
Hrast lužnjak	365 650	395 042	108	239 413	107 897	45	605 063	502 939	83	
Hrast kitnjak	120 952	104 457	86	103 780	91 528	88	224 732	195 985	87	
Bukva	600 363	630 176	105	666 884	590 811	89	1 267 247	1 220 987	96	
Jasen	81 865	80 758	99	69 090	45 012	65	150 955	125 770	83	
Grab	61 299	29 546	48	201 342	169 193	84	262 641	198 739	76	
Bagrem	8 061	4 335	54	11 304	14 290	126	19 365	18 625	96	
D.voće	3 796	5 343	141	7 674	1 421	19	11 470	6 764	59	
OTL	20 892	12 482	60	89 434	275 139	308	110 326	287 621	261	
Lipa	20 266	25 324	125	25 223	10 268	41	45 489	35 592	78	
Joha	22 337	16 557	74	22 449	20 033	89	44 786	36 590	82	
Topola	90 896	119 997	132	24 762	20 603	83	115 658	140 600	122	
OML	12 690	2 572	20	27 609	24 328	88	40 299	26 900	67	
Jela-smr	254 301	289 868	114	78 872	76 427	97	333 173	366 295	110	
Bor	9 358	8 684	93	14 329	11 814	82	23 687	20 498	87	
Ariš	155	367	237	211	224	106	366	591	161	
Ost.četinjače	4 714	2 533	54	4 935	3 510	71	9 649	6 043	63	
UKUPNO	1 677 595	1 728 041	103	1 587 311	1 462 498	92	3 264 906	3 190 539	98	

U tablici je vidljivo izvršenje plana sječa po vrstama drveća. Glavne vrste, hrast, bukva, jasen i jela posjećene su u dopuštenim okvirima plana sječa za 1999.godinu, dok tvrde listače imaju manji prebačaj, zbog ogrijeva i celuloze glavnih vrsta drveća.

Tablica 4. Izvršenje sječe i izrade po izvršiteljima radova od 1994. do 1999. godine

Godina	"Hrvatske šume"		Usluge		Samoizrada		Ukupno	
	m ³	%	m ³	%	m ³	%	m ³	%
1994.	1 699 900	60	682 400	25	435 700	15	2 818 000	100
1995.	1 610 035	62	606 777	23	387 659	15	2 604 471	100
1996.	1 784 535	62	502 070	18	584 295	20	2 870 900	100
1997.	1 877 799	60	504 189	16	732 659	24	3 114 647	100
1998.	1 994 670	65	419 310	14	657 703	21	3 071 683	100
1999.	2 050 668	65	430 436	13	709 418	22	3 190 522	100

Kako su 1997. "Hrvatske šume" p.o. Zagreb osnovale Društva s ograničenom odgovornošću za sječu, privlačenje, prijevoz i građevinarstvo, kojih se radovi ustupaju javnim nadmetanjem, u skladu sa zakonom i izvršenja radova su praćena kao vanjska usluga.

U drugom polugodištu 1998. godine dobivena je suglasnost Hrvatske gospodarske komore, te odobrenje Ministarstva finansija za izravno ugovaranje radova u gospodarenju šumama s d.o.o.-ima čija je to i osnovna djelatnost, a kojih su jedini vlasnik "Hrvatske šume".

Sječa i izrada oblovine u vlastitoj organizaciji "Hrvatskih šuma" p.o. Zagreb u 1999. godini ostvarena je s 2 050 668 m³ ili 559.98 m³ više nego u 1998. godini, što je doprinos bolje organizacije i korištenje radne snage unutar grupe "Hrvatske šume".

Usluge ostvarene u sjeći i izradi iznose 430 436 m³ ili 11 126 m³ više nego u 1998. godini.

Usluga sječe i izrade od 1994. godine na dalje ima stalni trend pada, jer cijelokupna organizacija rada i radne snage postaje sve skuplja, a cijene usluga su takove da ne pokrivaju sve troškove organizacije, pa poduzetnici izbjegavaju taj dio organizacije usluga.

U odnosu na razdoblje 1994-1996. godine samoizrada ima rastući trend, što će se u narednom razdoblju morati posebno analizirati, jer zaostaje isporuka celuloznog i ogrijevnog drva.

Tablica 5. Izvršenje privlačenja po izvršiteljima radova od 1994. do 1999. godine

Godina	"Hrvatske šume"		Poduzetnici		Ukupno	
	m ³	%	m ³	%	m ³	%
1994.	1 119 949	47	1 252 911	53	2 372 860	100
1995.	1 059 519	49	1 089 263	51	2 148 782	100
1996.	1 214 650	55	1 004 963	45	2 219 613	100
1997.	1 201 450	50	1 213 118	50	2 414 568	100
1998.	1 295 905	54	1 114 595	46	2 410 500	100
1999.	1 363 998	56	1 090 740	44	2 454 738	100

U 1999. godini privučeno je 2 454 738 m³ drvnih sortimenata, od toga je 1 363 998 m³ oblovine, što je za 68 093 m³ više nego u 1998. godini. Vanjskom uslugom je privučeno 1 090 740 m³ oblovine i celuloznog drva ili 23 855 m³ manje nego u 1998. godini. Nadamo se trendu sve većeg učešća "Hrvatskih šuma", a sve manjeg učešća poduzetnika, u izvršenju.

Tablica 5. Izvršenje prijevoza po izvršiteljima radova od 1994. do 1997. godine

Godina	"Hrvatske šume"		Poduzetnici		Ukupno	
	m ³	%	m ³	%	m ³	%
1994.	1 484 831	55	1 213 988	45	2 698 819	100
1995.	1 273 960	51	1 229 247	49	2 503 207	100
1996.	1 222 858	48	1 319 592	52	2 542 450	100
1997.	1 116 790	39	1 778 578	61	2 895 368	100

Kako se od 1. siječnja 1998. godine cjelokupni prijevoz drvnih sortimenata nalazi u organizaciji d.o.o. i poduzetnika, čije su se usluge ugovarale javnim nadmetanjima, prestaje se 1997. godine s praćenjem izvršenja prijevoza po izvršiteljima radova, no generalni je trend rasta poduzetništva od 1994. do 1997. godine.

Tablica 6. Zalihe drvnih sortimenata na dan 31. prosinca 1999. godine

Mjesto nalaza	Oblovina				Prostorno drvo				UKUPNO			
	1998.		1999.		1998.		1999.		1998.		1999.	
	m ³	%	m ³	%	m ³	%	m ³	%	m ³	%	m ³	%
Šuma	105 357	44,1	96 290	41,5	92 584	40	90 927	443	197 941	42,2	187 217	46,25
Pom.stov.	121 326	50,7	114 180	49,2	119 068	52	90 927	443	240 394	51,3	175 665	43,4
Glavno stov.	12 422	5,2	21 393	9,2	18 142	7,9	61 485	300	30 564	6,52	41 920	10,36
UKUPNO	239 105	100	231 863	100	229 794	100	20 527	100	468 899	100	404 802	100
Proizvodnja	1 637 525		1 728 041		1 434 158		172 939		3 071 683		3 190 539	
Zaliha/proizv.	14,6		13,4		16		11,8		15,3		12,7	

Ukupne zalihe iznose 404 802 m³ ili 12,7 % proizvodnje drvnih sortimenata, što je u odnosu na zalihe iz 1998. godine manje za 64 097 m³.

Povećanje zaliha na glavnem stovarištu, oblovine za 4 % i prostornog drva za 4 %, ukazuje na probleme vezane uz prodaju i prilike na tržištu.

6.2. PRODAJA DRVNIH SORTIMENATA

Prodaja drvnih sortimenata u Poduzeću obavlja se načinom i postupkom koji je utvrđen Pravilnikom o prodaji proizvoda i usluga.

Planom prodaje utvrđuju se količine po vrsti drva i sortimentu, po mjestu prodaje i za kupce po ugovoru.

U 1999. godini plan prodaje drvnih sortimenata ostvaren je na slijedeće načine :

- ugovorima, bez nadmetanja	- UG
- javnim nadmetanjem -za domaće tržište	- LD
-za inozemno tržište-izvoz	- LM
-prodajom na blagajni	- MV

Odlukom Upravnog odbora o uvjetima i načinima prodaje proizvoda i usluga u "Hrvatskim šumama" p.o. Zagreb, utvrđeni su uvjeti prodaje: fakturiranje, dan nastanka obveze plaćanja, rok dospjelosti plaćanja, obračun kamata, osiguranje plaćanja (jamstvo banke, cesija kao jamstvo, mjenica, barirani ček, hipoteka), kasa-sconto-rabat, provizija - marža, jamčevina, obustava isporuke - raskid ugovora, posebno za furnirske i pilanske trupce, preradu celuloze i papira, ploča iverica, šperploča .

Količina drvnih sortimenata za prodaju javnim nadmetanjem na inozemno tržište (izvoz) utvrđena je Planom prodaje. Provedbu i praćenje obavlja Komisija za provođenje javnih međunarodnih nadmetanja sastavljena od predstavnika Ministarstva poljoprivrede i šumarstva, Ministarstva gospodarstva i predstavnika "Hrvatske šume", p.o. Zagreb.

Javno nadmetanje na domaćem tržištu provodi Komisija za provedbu javnog nadmetanja koju imenuje upravitelj uprave šuma. Od planiranih 3 262 356 m³ drvnih sortimenata prodano je 3 239 139 m³, a od planiranog prihoda 1 030 909 753 kn od prodaje drvnih sortimenata ostvareno je 1 014 528 450 kn.

Tablica 1. Plan i ostvaraj prodaje drvnih sortimenata

Drvni sortimenti	Plan m ³	Ostvaraj m ³	%	Plan kn	Ostvaraj kn	%
Trupci	1 623 571	1 679 912	103	849 455 442	857 479 785	101
TO	54 769	30 053	54,9	11 782 425	7 628 546	64,8
Celuloza	451 221	416 391	92,3	71 465 679	53 922 523	89,5
Ogrjev	1 132 795	1 112 783	98,2	98 206 207	85 497 596	87,1
UKUPNO	3 262 356	3 239 139	99,3	1 030 909 753	1 014 528 450	98,4

Manji ostvaraj prihoda posljedica je manjeg ostvaraja izvoza od planiranog, trupaca je ostvareno 111 768 m³ od planiranih 126 498 m³ i celuloznog i ogrjevnog drva ostvareno je 193 879 m³ od planiranih 202 147 m³, te prodaje ogrjevnog drva u samoizradi 584 911m³ od planiranih 687 274 m³

Tablica 2. Ostvarenje prodaje po skupinama sortimenata i načinima prodaje

Način prodaje	Trupci				TO			
	m ³	%	000kn	%	m ³	%	000kn	%
LD	145 455	8,7	79 932	9,3	1 713	5,7	509	6,7
LM	111 768	6,7	104 199	12,2	151	0,5	33	0,4
UG/MV	1 422 689	84,6	673 347	78,5	28 189	93,8	7 085	92,9
UKUPNO	1 679 912	100	857 478	100	30 053	100	7 627	100

Način prodaje	Celuloza				Ogrjev				Svega			
	m ³	%	000kn	%	m ³	%	000kn	%	m ³	%	000kn	%
LD	1 734	0,5	225	0,4					196 926	6,1	83 210	8,2
LM	137 197	32,9	288 17	4,59	56 682	5,1	8 681	10,2	305 798	9,4	141 731	13,9
UG/MV	277 460	66,6	34 879	54,6	1 056 101	94,9	76 815	89,8	2 736 415	84,5	789 585	77,9
UKUPNO	416 391	100	63 922	100	1 112 783	100	85 496	100	3 239 139	100	1 014 528	100

Tablica 3. Prodane količine i ostvarene cijene po načinu prodaje-trupci

Način prodaje	Prodano m ³	%	000 kn	kn/m ³	%
LD	145 455	8,6	79 932	549	9,3
LM	111 768	6,7	104 199	932	12,2
UG	1 375 260	81,9	658 394	478	76,8
MV	47 429	2,8	14 953	315	1,7
UKUPNO	1 679 912	100	857 488	493	100

Javnim nadmetanjem na domaćem tržištu trupci su prodavani s 58 % uspješnosti, od ukupno objavljene količine 248 374 m³, prodano je 145 455 m³ uz ostvaraj ukupno 79 932 000 kn.

Javnim nadmetanjem na međunarodnom tržištu trupci su prodavani s 62 % uspješnosti, a od ukupne objave 178 101 m³, prodano je 111 468 m³, za ukupno 104 199 000 kn.

Prodaja trupaca na međunarodnom tržištu uvjetovana je i načinom plaćanja (avansno).

Celuloznog i ogrjevnog drva ukupno je prodano 193 879 m³ na javnim međunarodnim nadmetanjima uz ostvaraj 193,41 kn/m³, za ukupno 37 498 806 kn. Na licitaciji su objavljene one količine i vrste za koje je postojao interes kupaca .

Tablica 4. Prosječna ostvarena cijena po vrstama drva - LM-trupci

Vrsta drva	DEM/m ³	Vrsta drva	DEM/m ³
Hrast	437	Lipa	293
Bukva	270	Joha	180
Jasen	388	Topola	105
Voćkarice	457	Smreka	510
OTL	211		

U 1999. god. ostvarena cijena jedinice drvne mase prodajom svim načinima prodaje iznosi 313 kn/m³ ili 80,87 DEM/m³, a u 1998. god. ostvarena cijena jedinice drvne mase prodajom svim načinima prodaje iznosi 304 kn/m³ ili 83,98 DEM/m³

Tablica 5. Ostvarene cijene po načinu prodaje

Način prodaje	Trupci kn/m ³	TO kn/m ³	Celuloza kn/m ³	Ogrjev kn/m ³
LD	549	297	130	
LM	932	220	210	153
UG	478	257	126	100
MV	315	227	116	50

7. LOVSTVO

Povjeravanje prava lova "Hrvatskim šumama"

Vlada Republike Hrvatske, temeljem članka 15., stavka 2., Zakona o lovu (NN 10/94), svojom Odlukom od 20. prosinca 1994. (NN 94/94) povjerila je pravo lova u lovištima u vlasništvu države "Hrvatskim šumama" u 60 otvorenih i ogradienih lovišta i uzgajališta divljači.

U odnosu na 1995. godinu broj je lovišta u 1999. godini izmijenjen; "Hrvatske šume" u 1999. ostvarile su pravo lova u 40 lovišta, i to u 30 otvorenih, jednom ogradienom lovištu i u 9 uzgajališta na ukupnoj lovnoj površini od 386 646 ha. Od te površine otvorena lovišta imaju 377 419 ha, ogradiena 4 142 ha i uzgajališta 5 085 ha.

Lovnogospodarske osnove i programi za uzgajanje divljači

U 1999. godini u svim lovištima i uzgajalištima gospodarilo se u skladu s propisima lovogospodarskih osnova, odnosno s programima za uzgajanje divljači iz 1998. godine.

Organiziranje lovstva u "Hrvatskim šumama"

U skladu s Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji u "Hrvatskim šumama" u Direkciji je ustrojena Služba za lovstvo s rukovoditeljem službe i stručnim suradnikom za lovstvo, a na razini uprava šuma 10 ih imaju odjeli za lovstvo, a u ostalih 6 uprava šuma postoji radno mjesto stručnoga suradnika za lovstvo u sastavu odjela za uređivanje šuma. Čuvanje lovišta obavlja pomoćnik revirnika – čuvar šume i lovišta. Radi promidžbe lovstva sudjelovalo se na Sajmu lova i ribolova u Varaždinu te na sajmu Agro-zemlja u Osijeku.

Matični fondovi i odstrel glavnih vrsta divljači

Budući da je broj lovišta, a time i površine i broj divljači u 1999. godini prema prijašnjem razdoblju znatno izmijenjen, teško je napraviti neke usporedbe i fonda i odstrela divljači. Ipak pokazatelji iz 1998. godine govore da se broj glavnih vrsta divljači, pa onda i odstrel do te godine povećava.

Tablica 1. Fond i odstrel glavnih vrsta divljači 1999. godine

Vrsta divljači	Plan	Otpad	Odstrel	Ukupno izlučenje	Odstrel/plan (%)
Obični jelen	496	60	93	153	31
Jelen lopatar	51	6	20	26	20
Obična srna	544	73	148	221	40
Muflon	53	19	25	44	83
Divlja svinja	2 289	445	698	1 143	50
Mrki medvjed	24	6	6	12	50

Tablica 2. Odstrel glavnih vrsta divljači od 1992. do 1999. godine.

Vrsta divljači	1992.	1993.	1994.	1995.	1996.	1997.	1998.	1999.	grla/kljunova
Obični jelen	292	176	124	139	99	93	235	93	
Jelen lopatar	32	46	16	23	21	17	58	20	
Obična srna	194	222	133	111	110	181	332	148	
Muflon	-	-	-	-	8	3	36	25	
Divlja svinja	630	741	822	836	812	837	1 762	698	
Mrki medvjed	8	4	7	6	9	7	10	6	

Prikazan je posebno odstrel i posebno zabilježeni otpad, odnosno ukupno izlučenje. Prikazani otpad vjerojatno je veći jer se i ne može pronaći sva nastradala divljač. Dva su glavna uzroka tako velikoga otpada divljači: predatori vuk i ris te krivolov. Dio je otpada nastao zbog uginuća i stradavanja na prometnicama.

Divljač odstreljuju uglavnom domaći i strani lovci turisti. Očekuje se u idućem razdoblju porast zanimanja stranih lovaca turista za dolazak u naša lovišta, čime će se postizati i bolji novčani rezultati.

Gospodarski kapaciteti lovišta

I krupne i sitne divljači ima mnogo manje od normalnih gospodarskih kapaciteta utvrđenih bonitiranjem. Do kraja valjanosti LGO i PUD (lovna godina 2004/2005) treba broj krupne divljači povećati u odnosu na broj u 1996. kako slijedi:

- običnoga jelena za 2 126 grla

- jelena lopatara za 101 grlo
- obične srne za 1 424 grla
- divokoze za 14 grla
- muflona ima više 17 grla
- mrkoga medvjeda ima više 17 grla.

Broj divljih svinja treba održavati na razini kapaciteta lovišta od 3 500 grla.

Ostvaraj propisa lovni gospodarskih osnova

Lovnogospodarske osnove i programi uzgoja divljači propisali su koje se mijere i radnje moraju u svakoj lovnoj godini obaviti da bi se divljači omogućio normalan razvoj i da bi divljač zadržala svoja staništa.

Zbog nedostatka dovoljne količine hrane u prirodi tijekom cijele godine osnove su propisale za svaku vrstu divljači (glavne vrste) dodatnu prihranu i prehranu. U 1999. godini divljač je za prihranu dobila 2 263 tone razne hrane, a za prehranu je posijano raznih usjeva na 321 ha.

Gubitak lovstva u lovnoj sezoni 1999. nastao je zbog neostvarivanja plana odstrela u lovnoj sezoni i zbog toga što je bila loša dobra, spolna i trofejna struktura divljači planirane za odstrel. U prvima godinama nakon rata većina je lovišta kojim gospodare "Hrvatske šume" bila djelomično ili potpuno uništена pa je potrebno uložiti više sredstava da se dođe do predratne razine. U lovnoj se sezoni 2000/2001. očekuju puno povoljniji rezultati lovstva i bitno smanjenje gubitaka.

8. RAZVOJ

8.1. RAZVOJNE AKTIVNOSTI

Razvojna djelatnost odvijala se u skladu s Programom razvoja javnog poduzeća Hrvatske šume za razdoblje 1991.-2025. godine i poslovnom politikom Poduzeća. Nju čine: izrada dugoročnih i srednjeročnih razvojnih ciljeva i programa, primjena znanstvenih dostignuća u proizvodnji i poslovanju Poduzeća, razvojna istraživanja najpovoljnijih tehnologija, tehnika, opreme i radnih postupaka i ostala problematika Poduzeća, te njihova primjena.

U 1999. godini aktivnost se odvijala na više različitih područja rada. Pored sudjelovanja u planiranju investicija, izrađen je pregled i definirani sustavi opreme koja je nabavljana u skladu s Planom investicija i dinamikom financiranja. Unapređenjem postojećih informatičkih projekata i njihovim održavanjem, poboljšana je djelotvornost obrade informacija u Poduzeću. U okviru projekta ŠGPP – godišnji plan poduzeća, razvijeni su novi standardi normativa rada i primjenjeni u projekte. Izvršena je i promjena obračunskih modela u pomenutom Projektu. Poboljšano je korištenje informacijskih sustava za poslovanje: pregled OSA na intranetu, povezanost planiranja, praćenja rezultata rada i izvještavanja putem elektronskih medija. S ciljem poboljšanja pri korištenju osobnih i terenskih vozila i njegovog pojeftinjenja, izrađeni su normativi potrošnje te je usklađivana tipizacija strojeva i opreme za 1999. i 2000. godinu.

Primjena novih tehnologija i sredstava rada predstavlja značajan dio razvojne aktivnosti. Priprema staništa prije pošumljavanju, mehanizirana uspostava šumskog reda, mehanizirano održavanje površina uz šumske prometnice, terenska ispitivanja strojeva i druge opreme, radi njihovog uvođenja u proizvodni proces te dokumentiranje dobivenih rezultata i izvještavanje o njima, poslovi su kojima se bavila razvojna služba.

Ispitivanje poljoprivrednih traktora Steyr 8090 A i 9078 A opremljenih vitlima Tajfun izvršeno je u Upravi šuma Požega. Rad Forvarderima Valmet 860 s Cranab dizalicom 12tm i Timberjack 1410 i 1710 istraživan je u upravama šuma Vinkovci i Zagreb. Mali zglobni traktori Holder 870F opremljeni vitlima Schlang & Reihard i Igland predstavljeni su u Upravi šuma Bjelovar. Potkraj godine definirana je oprema za interventnu protupožarnu zaštitu, izrađena su tehnička rješenja pri čemu je surađivano s tvrtkama Agro-Grom i Hidraulika Donja Stubica. S potonjom ostvarena je i suradnja u opremanju vozila za šumski transport.

Djelatnici Razvojne službe pripremali su ili sudjelovali u pripremi i predstavljanju nekoliko referata na međunarodnim konferencijama i drugim skupovima u zemlji i inozemstvu. Savjetovanje Mehaničko razminiranje održano je u Sisku gdje je s referatima i koreferatima sudjelovala i Razvojna služba. Tom prigodom prezentiran je referat "Potrebe i mogućnosti razminiranja površina obraslih krupnom vegetacijom kojima gospodari Hrvatske šume" te u suradnji s Ministarstvom poljoprivrede i Šumarskim fakultetom referat "Miniranost šumišta i šumskih prometnica u Republici Hrvatskoj". Na rujanskoj IUFRO konferenciji o šumskim radovima i tehnicima koja je održana u Opatiji i Gorskem kotaru prezentiran je referat "Oštećivanje stabala pri različitim metodama gradnje šumskih prometnica u Upravi šuma Delnice". Referat ukazuje na štete izazvane gradnjom prometnica u šumi te na mogućnosti njihovog znatnog smanjenja upotreboom drugaćijih strojeva i metoda rada. Na istoj konferenciji prezentiran je i referat koji govori o miniranosti šume i opsegu poslova razminiranja. Međukatedarski skup katedri za iskoristavanje šuma i šumske radeve zemalja Srednje Europe "FERICA" održan je u Delnicama uz sudjelovanje Razvojne službe. U suradnji sa Zavodom za matematiku i strojeve Šumarskog fakulteta u Zagrebu i Odjela za šumarstvo Biotehničke fakultete u Ljubljani izrađen je referat za nastup na IUFRO kongresu u kolovozu 2000. godine u Cualalumpuru. Referat je pozivnog karaktera a obrađuje ergonomsko tehničke karakteristike motornih pila lančanica primjenjivanih u Republici Hrvatskoj. Prigodom održavanja manifestacije Dani šumarstva na Bjelolasici Razvojna služba je sudjelovala u izradi referata "Zapošljavanje šumarskih zaposlenika i razvoj poduzetništva u šumarstvu Republike Hrvatske". Djelatnici Službe sudjelovali su u organizaciji održavanja pomenute manifestacije. Zajedno sa Proizvodnom službom u upravama šuma Bjelovar i Delnice organizirani su jednodnevni seminari o načinu izrade elaborata pripremnih radova u iskorisćivanju šuma i njihovojo praktičnoj primjeni. Nastavljen je rad na certifikaciji prirodnosti i kvalitete šuma, uz suradnju inostrane tvrtke, u Upravi šuma Delnice.

Razvojna služba održava kontakte s različitim proizvođačima opreme u više europskih zemalja. Među najznačajnijom je suradnja s tvrtkama iz Austrije, Njemačke, Švedske, Finske i Norveške.

Suradnja sa znanstvenim institucijama odvijala se kroz suradnju pojedinih stručnih suradnika s nositeljima zadataka u projektima i podprojektima iz Programa znanstvenoistraživačkog rada za razdoblje 1996-2000. godina te suradnjom s energetskim institutom "Hrvoje Požar", u sklopu nacionalnog energetskog programa s ciljem povećanja udjela obnovljivih energetskih izvora – biomase u ukupnim izvorima.

8.2. ZNANSTVENOISTRAŽIVAČKI RAD

Znanstvenoistraživačka djelatnost značajna je za očuvanje prirodnosti šuma u Hrvatskoj, za potrajanje gospodarenje te za povećanje proizvodnje drva i unapređenje općekorisnih funkcija šume, stoga joj se posvećuje znatna pozornost. Ona se odvija u suradnji sa Zavodom za istraživanja u šumarstvu Šumarskog fakulteta u Zagrebu i Šumarskim institutom u Jastrebarskom uz sudjelovanje stručnjaka Hrvatskih šuma. Petogodišnjim Programom rada za razdoblje 1996-2000. predviđena su dva projekta s osam podprojekata u čijim okvirima se odvija istraživački rad. Godišnjim planom za 1999. godinu utvrđen je obim godišnjih istraživačkih radova i planirana finansijska sredstva za njihovo izvršenje.

Program znanstvenoistraživačkog rada 1996-2000. godina čine dva projekta:

Zaštita i unapređenje proizvodnje biomase u ulozi održavanja višestrukih uloga i funkcija šume.

Istraživačka materija ovog projekta razdjeljena je četiri podprojekta:

Osiguranje obnove kao mjeru stabilnosti i potrajne proizvodnje fitomase u prirodnim šumskim ekosustavima

Podržavanje učinkovitog povećanja šumskih površina

Izloženost šuma štetnim utjecajima i povećanje njihove zaštite

Osiguranje održivog assortmana proizvodnje i uporabe prirodnih sastojina po ekološko-gospodarskim tipovima šume.

Korištenje i upravljanje kapitalom u šumarstvu

Projekt čine četiri podprojekta:

Iskorišćivanje biomase

Razvijanje i korištenje ekološki prihvatljivih tehnologija rada

Vrednovanje kapitalnih dобра šuma i gubitaka uzrokovanih štetnim činiteljima

Uspostavljanje sustava ekonomike poslovanja

Pored višegodišnjih projekata, finacirani su i sljedeći jednokratni projekti, nosioci kojih su bile različite institucije i pojedinci:

Monografija

Reprint Silvae nostre Croatiae

Istraživanje rada Steyr traktora

Sastanak IUFRO sekcije

Sredstva za ostvarenje pomenutih projekata osigurana su godišnjim planom poslovanja Hrvatskih šuma iz izvora za proširenu biološku reprodukciju šuma. Uz financiranje projekata, planom su predviđena i sredstva za tiskanje stručnih časopisa Radovi, Glasnik za šumske pokuse, Šumarski list i Mechanizacija šumarstva. Osim pomenutih, dodjeljena je pomoć pri tiskanju Drvne industrije i knjige M. Krmpotića.

Tablica 1. Utrošena sredstva za znanstvenoistraživački rad u 1999. godini bez PDV-a

		u kn
1.	Zavod za istraživanja u šumarstvu	3 084 276,00
2.	Šumarski institut Jastrebarsko	2 311 344,00
3.	Ostalo	48 564,30
4.	Ukupno 1-3	5 444 184,30
5.	Radovi	197 800,00
6.	Glasnik za šumske pokuse	90 000,00
7.	Šumarski list	300 000,00
8.	Mehanizacija šumarstva	200 000,00
9.	Tiskanje knjiga, časopisa i izvještaja	354 360,00
10.	Ostalo	55 876,45
11.	Ukupno 5-11	1 198 036,45
12.	Sveukupno	6 642 220,75

8.3. INVESTICIJE

Tablica 1. Ostvarena ulaganja u dugotrajnu imovinu i biološku reprodukciju šuma

Godina	Ulaganja u dugotrajnu imovinu			Ulaganja u biološku reprodukciju šuma			Sveukupna ulaganja u tis. kn
	materijalna	nematerijalna	ukupno	JBR	PBR	ukupno	
1993.	174 044		174 044	153 514	36 208	189 722	363 766
1994.	135 387		135 387	288 536	38 360	326 896	462 283
1995.	91 119		91 119	253 331	35 963	289 294	380 413
1996.	43 990	1 084	45 074	254 093	48 560	302 653	347 727
1997.	49 425	30 132	79 557	240 192	38 577	278 769	358 326
1998.	42 252	1 880	44 132	241 976	48 513	290 489	334 621
1999.	111 264		111 264	304 211	117 573	421 784	533 048

U 1999. godini su građeni ili popravljeni sljedeći građevinski objekti

u tis. kn

Objekt	Iznos
Šumarija Sunja	2 995
Šumarija Repaš	2 696
Šumarija Blato	329
Šumarija Donji Lapac	698
Šumarija Baranjsko Petrovo Selo	550
Šumarija Kostajnica (popravak)	150
Šumarija Pakrac (grijanje)	125
rasadnik Hajderovac (grijanje)	258
lovno gospodarski objekti (Osijek, N. Gradiška)	3 003
mostovi (Osijek, Sisak)	1 024
Šumarija Sisak (stara zgrada)	108
UKUPNO	11 936

Navedeni objekti su završeni ili su pred završetkom.

8.4. ŠUMSKE PROMETNICE I OTVORENOST ŠUMA

Tijekom 1999. godine izgrađeno je 198 km donjeg stroja šumskih prometnica, 213 km gornjeg stroja i 4 km asfaltnog zastora.

Na kraju 1999. godine "Hrvatske šume", p.o. Zagreb posjeduju 14 756 km različitih vrsta prometnica, od čega 390 km asfaltiranih, 12 195 tucaničkih i 2 171 km s izgrađenim donjim strojem.

Na protupožarne prometnice otpada 3 971 km. Otvorenost šuma krajem 1999. godine iznosi 7,41 m/ha.

Tablica 1. Izgradnja šumskih prometnica u 1999. godini

Uprava šuma	Donji stroj km	Gornji stroj km	Iznos 000 kn
Vinkovci	4,10	4,10	1 946
Osijek	6,31	6,31	2 997
Našice	13,55	14,63	4 428
Požega	2,00	2,00	1 660
Bjelovar	8,20	4,30	1 832
Koprivnica	5,78	7,76	802
Zagreb	3,30	3,30	1 534
Sisak	3,13	3,13	965
Karlovac	15,90	12,90	3 465
Ogulin	10,62	10,62	2 106
Delnice	8,97	7,25	1 356
Senj	42,38	24,26	6 130
Gospic	32,66	48,57	8 003
Buzet	10,65	10,65	1 668
Split	25,96	52,52	4 901
Nova Gradiška	4,50	1,10	666
Ukupno	198,01	213,40	44 459

Tablica 2. Ulaganja u šumske ceste iz amortizacije

Godina	Donji stroj km	Gornji stroj km	Iznos	
			000 DEM	000 kn
1991.	173,4	173,4	6 014	22 253
1992.	229,1	229,1	9 835	36 390
1993.	257,8	259,1	22 640	83 770
1994.	149,8	220,8	11 438	42 321
1995.	90,3	86,2	5 552	20 544
1996.	91,5	90,3	6 266	22 322
1997.	43,0	94,4	5 182	18 423
1998.	164,9	117,3	5 788	20 953
1999.	110,56	97,44	8 546	33 120
UKUPNO	1 310,4	1 368,0	77 430	300 096

Tablica 3. Ulaganja u šumske ceste izgrađenih kao protupožarne prosjeke s elementima šumskih cesta

Godina	Donji stroj km	Gornji stroj km	Iznos	
			000 DEM*	000 kn
1991.	12,3	-	242	896
1992.	452,4	67,3	3 974	14 705
1993.	274,0	68,4	4 573	16 920
1994.	375,6	120,4	7 391	27 347
1995.	320,1	130,7	6 482	23 986
1996.	151,0	28,1	4 305	15 337
1997.	64,1	63,6	2 969	10 557
1998.	48,2	37,8	2 131	7 716
1999.	87,4	116,0	4 162	16 131
UKUPNO	1 785,1	632,3	34 470	133 595
SVEUKUPNO t.2+t.3	3 095,5	2 003,3	111 900	433 691

* Srednji tečaj DEM za 1999. godinu iznosi 3,87571 kn

Tablica 4. Otvorenost šuma šumskim prometnicama

Godina	Duljina prometnica km	Otvorenost m/ha	Otvorenost	
			m/ha	Godina
1991.	12 753,70	6,45		
1992.	12 982,80	6,57		
1993.	13 241,90	6,70		
1994.	13 581,10	6,87		
1995.	13 799,90	6,94		
1996.	14 095,80	7,08		
1997.	14 202,91	7,13		
1998.	14 476,69	7,27		
1999.	14 755,76	**7,41		

** Otvorenost šuma u 1999. računana je na ukupnu površinu od 1 991 528 ha iz Šumskogospodarske osnove šumskogospodarskog područja Hrvatske.

8.5. OBNOVA I UKLANJANJE RATNE ŠTETE

Proteklih godina uložena su znatna sredstva za uklanjanje ratnih šteta. Obnovljen je čitav niz građevinskih i ostalih objekata, opreme i šumskih prometnica. Jedna od značajnijih ratnih šteta – miniranost šumskog zemljišta i prometnica, ostaje kao dugoročna obaveza društvene zajednice i Hrvatskih šuma te međunarodne zajednice. Minirane površine procijenjene su na 243 693 ha što čini 12 % šumske površine. Minirano je i 1 212,67 km šumskih cesta i tako onemogućeno njihovo korištenje pri gospodarenju šumom.

U 1999. godini u razminiranje šumskih površina i cesta uloženo je 1 073 350 kn, od toga na području Uprave šuma Vinkovci 350 000 a na području Uprave šuma Osijek 723 350 kn. Razminiranje je vršeno u skladu s **Program rada**

na pripremi i provedbi razminiranja objekata, šuma i šumskih zemljišta kojima gospodare Hrvatske šume p.o. Zagreb. Programom je predviđeno:

- priprema podataka o objektima i šumskim površinama pokrivenim minama
- izrada popisa objekata i površina koje treba razminirati
- izrada projekata za razminiranje
- podnošenje zahtjeva za uvrštenje dijelova Programa u Plan razminiranja Republike Hrvatske
- unos podataka o razminiranju u šumsko gospodarske karte

Zbog značaja razminiranja miniranih površina za mogućnost gospodarenja šuma i sveukupnu normalizaciju života ljudi u krajevima s miniranim površinama zemljišta, društvena zajednica, a uz nju i Hrvatske šume, kao neposredno zainteresirana stranka za razminiranje šumskih površina, ulažu napore i znatna sredstva kako bi se razminiralo što više površina. Koliko su poslovi razminiranja zahtjevni u tehničkom pa time i finansijskom pogledu pokazalo je Savjetovanje o mehaničkom razminiranju održano u svibnju 1999. godine u Sisku. Referati sa Savjetovanja sveobuhvatno obrađuju problematiku razminiranja s naglaskom na strojno razminiranje. Za strojno razminiranje potrebbni su teški i skupi strojevi. Njihovo korištenje, zbog oštećenja od aktiviranih mina, skupo je zbog velikih troškova održavanja. Savjetovanje je pokazalo da će društvena zajednica a s njom i Hrvatske šume morati u slijedećem razdoblju uložiti puno sredstava kako bi se sve minirane površine učinile sigurnima.

9. ZAPOSLENICI I TROŠKOVI OSOBLJA

9.1. ZAPOSLENICI

"Hrvatske šume" su 31. 12. 1999. zapošljavale 8 818 radnika, od čega s ugovorom na određeno vrijeme 504 radnika.

Tablica 1. Kretanje broja zaposlenih u "Hrvatskim šumama" (na dan 31. 12.)

Godina	Broj
1990.	14 296
1991.	11 906
1992.	10 164
1993.	9 982
1994.	10 201
1995.	10 034
1996.	10 122
1997.	9 228
1998.	8 488
1999.	8 818

Tablica 2. Struktura zaposlenih 31.12.1999.

Kategorija zaposlenih	Ustrojna razina			"Hrvatske šume"	
	Radne jedinice	Šumarije	Stručne službe	n	%
I REŽIJSKI RADNICI	16	2 939	1 297	4 252	48,2
Stručno osoblje	14	2 360	668	3 042	34,5
Pomoćno osoblje	2	579	629	1 210	13,7
II NEPOSREDNI RADNICI	40	4 440	86	4 566	51,8
Proizvodni radnici	36	4 294	-	4 330	49,1
Pomoćni radnici	4	146	86	236	2,7
"Hrvatske šume" I+II	56	7 379	1 383	8 818	100

Odnos režijskih radnika prema neposrednim radnicima u 1999. je bio 48,2 : 51,8 %. Postotni udio po organizacijskim jedinicama je sljedeći:

Radne jedinice	0,6 %
Šumarije	83,7 %
Stručne službe uprava šuma i Direkcija	15,7 %

Tablica 3. Naobrazbena struktura zaposlenih

Stručna spremna	Broj	Udio (%)
VSS	1 253	14,2
VŠS	160	1,8
SSS	3 771	42,8
NSS	3.634	41,2

Od VS spreme "Hrvatske šume" zapošljavaju 3 doktora znanosti i 50 magistra znanosti. Diplomiranih inženjera šumarstva ima 1 059 što je 12,0 % od svih zaposlenih, a šumarskih tehničara 1 811 (20,5 % od zaposlenih), šumarskih radnika sjekača ima 2 089 ili 23,8 % od zaposlenih.

Fluktuacija zaposlenika

Tijekom 1999. poduzeće je napustilo 273 zaposlenika koji su imali ugovor na neodređeno vrijeme.

Razlozi prestanka radnog odnosa bili su:

	n	%
- Sporazumno raskid radnog odnosa	103	37,7
- Poslovno uvjetovani otkaz	22	8,1
- Osobno uvjetovani otkaz	17	5,9
- Otkaz uvjetovan skriviljenim ponašanjem zaposlenog	26	9,5
- Odlazak u mirovinu	78	28,6
- Smrtni slučaj	27	9,9

S obzirom na ukupni broj zaposlenika koji su u 1999. napustili poduzeće može se konstatirati da je problem fluktuacije minoran.

Struktura radnog vremena u 1999. godini

- Ukupni fond radnog vremena	18 653 902 sata	100,0 %
- Sati prisutnosti	14 514 574 sata	77,8 %
- Sati izostanka	4 139 328 sati	22,2 %

U odnosu na 1998. smanjen je udio sati izostanaka za 1,3 %. Bolovanja u strukturi radnog vremena iznose 9,1 %, od toga 4,8 % na teret poduzeća i 4,3 % na teret državnog fonda.

Invalidni zaposlenici

"Hrvatske šume" zapošljavaju 597 invalida rada i 121 invalida domovinskog rata i civilnih invalida rata. Osim njih, zapošljavaju i 240 radnika s umanjenom radnom sposobnošću, dakle, ukupno 718 verificiranih invalidnih zaposlenika, što je 8,1 % svih zaposlenih.

Do smanjenja broj invalidnih radnika tijekom 1999. došlo je zbog prelaska određenog broja invalida na skrb RF MIORH-a.

Izobrazba zaposlenika

Sukladno Planu obrazovanja, tijekom 1999. "Hrvatske šume" su, nakon raspisanog natječaja, uputile na poslijediplomske studije u akademskoj godini 1998/99., ukupno 25 zaposlenika i to: na poslijediplomski studij Šumarskog odsjeka Šumarskog fakulteta 4 zaposlenika i na Ekonomskoi fakultet 1 zaposlenika. Na poslijediplomske stručne studije Šumarskog odsjeka Šumarskoga fakulteta upućeno je 20 zaposlenika.

"Hrvatske šume" su u 1999. stručno ospozobljavale zaposlenike za: obavljanje sječe i izrade drva motornom pilom, rukovatelje šumskim strojevima, za skidanje (branje) češera, za pružanje prve pomoći i sl.

Na obrazovanje uz rad upućeno je 25 zaposlenika i to najviše na specijalizaciju u Šumarsku školu Karlovac.

9.2. PLAĆE I MATERIJALNA PRAVA

Tijekom 1999. godine politika plaća bila je, kao i ranijih godina, određena ukupnom poslovnom politikom Poduzeća čiji su temeljni ciljevi bili ekonomska i financijska stabilnost Poduzeća uz obavljanje propisanih zadataka u gospodarenju šumama. Povećanje poslovne učinkovitosti i proizvodnosti rada trebalo je omogućiti izmjenom unutarnje organizacije, većom motivacijom zaposlenika te održanjem socijalnog mira, uz suradnju sa zaposleničkim vijećem i sindikatima.

Plaće i ukupni troškovi osoblja, pod kojima se pored plaće podrazumijevaju doprinosi na plaće te naknade materijalnih troškova i prava zaposlenika vezanih uz radni odnos imaju visok i znatan udio u ukupnim troškovima Poduzeća. Posljednjih godina u ukupnim poslovnim rashodima razdoblja, umanjenim za rezerviranja za biološku reprodukciju šuma, sudjeluju od 53 % do 56 %.

Tablica 1. Troškovi zaposlenika u "Hrvatskim šumama"

Red. broj	Opis	1997.		1998.		1999.		Indeks (7/5)	u tis. kn
		Iznos	%	Iznos	%	Iznos	%		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
1.	Bruto plaće	428 296	69,0	395 339	69,2	463 576	71,2	117,3	
2.	Doprinosi na bruto plaće	94 171	15,2	85 753	15,0	101 553	15,6	118,4	
	Troškovi osoblja (1+2)	522 467	84,2	481 092	84,2	565 129	86,8	117,5	
3.	Ostali troškovi zaposlenika	98 000	15,8	90 565	15,8	85 905	13,2	94,9	
	Ukupno troškovi (1 do 3)	620 467	100,0	571 657	100,0	651 034	100,0	113,9	

Povećanje troškova zaposlenika u Poduzeću posljedica je porasta prosječnih bruto plaća za 18 %, dok su ostali troškovi 5 % niži u odnosu na prethodnu godinu. Najveću stavku troškova zaposlenika čine bruto plaće. Podaci o isplaćenim plaćama ukazuju na povećanje udjela neto plaća u bruto plaćama.

Tablica 2. Struktura isplaćenih bruto plaća

Red. broj	Opis	1997.		1998.		1999.		Indeks (7/5)	u tis. kn
		Iznos	%	Iznos	%	Iznos	%		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
1.	Doprinosi iz bruto plaća	96 118	20,1	84 979	18,3	92 401	18,6	108,7	
2.	Porezi i prirezi iz plaća	38 919	8,1	39 049	8,4	35 896	7,2	91,9	
3.	Isplaćene neto plaće	343 819	71,8	339 723	73,3	368 070	74,2	108,3	
	Bruto plaće (1 do 3)	478 856	100,0	463 751	100,0	496 367	100,0	107,0	

U 1999. godini prosječne su mjesecne plaće po zaposlenom iznosile su 4 578 kuna u bruto, a 3 284 kunu u neto iznosu. U odnosu na prethodnu godinu rast prosječnih bruto plaća iznosi 18,1 % a neto plaća 22,0 %. To je brže od rasta prosječnih plaća u Hrvatskoj. Bruto plaće zaposlenika obračunavane su prema odredbama Kolektivnog ugovora, Pravilnika o plaćama i drugim općim aktima Poduzeća te ugovorima o radu, sklopljenim u skladu sa zakonskim propisima, najvećim dijelom na neodređeno vrijeme. Visina plaća u pojedinim je mjesecima zavisila o fondu radnog vremena, ostvarenim učincima zaposlenika te obračunu regresa za godišnji odmor.

Tablica 3. Prosječne mjesečne plaće u Poduzeću i Republici Hrvatskoj

Red. broj	Mjesec	Prosječne mjesečne obračunate plaće u Poduzeću		Prosječne mjesečne isplaćene plaće u Hrvatskoj		Indeks	
		Bruto	Neto	Bruto	Neto	(3/5)	(4/6)
		1	2	3	4	5	6
1.	Siječanj	3 978	2 897	4 362	2 946	91,2	98,3
	Veljača	3 770	2 759	4 257	2 884	88,6	95,7
	Ožujak	4 334	3 125	4 434	2 992	97,7	104,4
	Travanj	4 203	3 035	4 537	3 045	92,6	99,7
	Svibanj	4 280	3 104	4 523	3 039	94,6	102,1
	Lipanj	5 803	4 067	4 593	3 076	126,3	132,2
	Srpanj	4 339	3 137	4 530	3 043	95,8	103,1
	Kolovoz	4 519	3 228	4 563	3 064	99,0	105,4
	Rujan	4 898	3 486	4 527	3 041	108,2	114,6
	Listopad	5 213	3 680	4 528	3 041	115,1	121,0
	Studenj	4 526	3 278	4 849	3 232	93,3	101,4
	Prosinac	4 966	3 545	4 915	3 262	101,0	108,7
2.	Ø1999.	4 578	3 284	4 551	3 055	100,6	107,5
	Ø1998.	3 878	2 692	4 131	2 681	93,9	100,4
3.	Indeks (1999./1998.)	118,1	122,0	110,2	114,0	107,2	107,1

Tablica 4. Kretanje prosječnih mjesečnih plaća u razdoblju od 1994. do 1999. godine

	1994.	1995.	1996.	1997.	1998.	1999.	u kn
1.	BRUTO PLAĆA						
	Poduzeće	2 058	2 716	3 312	3 619	3 878	4 578
	Hrvatska			3 243	3 668	4 131	4 551
	Indeks			102,1	98,7	93,9	100,6
2.	NETO PLAĆA						
	Poduzeće	1 223	1 791	2 165	2 465	2 692	3 284
	Hrvatska	1 247	1 818	2 033	2 377	2 681	3 055
	Indeks	98,1	98,5	106,5	103,7	100,4	107,5

Poduzeće je, a osobito pojedine uprave šuma imalo teškoća u održavanju rokova za isplatu plaća zbog otežane naplate dospjelih potraživanja od kupaca. Međutim, povremena kašnjenja u isplataima plaća nisu imala negativnih posljedica u odnosima poslodavca i zaposlenika.

Sukladno Kolektivnom ugovoru i drugim aktima te sporazumom sa sindikatima Poduzeće je obračunavalo i isplaćivalo naknade materijalnih troškova i obveze za materijalna prava zaposlenika. Navedene naknade i prava obračunavane su i isplaćivane u dopuštenim iznosima i u skladu s Pravilnikom o porezu na dohodak.

Tablica 5. Naknade materijalnih troškova i prava zaposlenika

Red. broj	Opis	1997.			1998.			1999.			Indeks (7/5)
		Iznos	%	Iznos	%	Iznos	%	(7/5)			
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	
1.	Naknade materijalnih troškova	89 353	91,2	79 010	87,2	76 384	88,9	96,7			
2.	Materijalna prava	8 647	8,8	11 555	12,8	9 521	11,1	82,4			
	Ukupno	98 000	100,0	90 565	100,0	85 905	100,0	94,9			

Tablica 6. Naknade materijalnih troškova zaposlenika

Red. broj	Opis	1997.				1998.				1999.				Indeks (7/5)	u tis. kn
		Iznos	%	Iznos	%	Iznos	%	Iznos	%	Iznos	%	Iznos	%		
1	2	3	4	5	6	7	8	9							
1.	Prijevoz na posao	13 742	15,4	13 207	16,7	14 590	19,1								110,5
2.	Dnevnice	1 920	2,1	1 781	2,3	2 215	2,9								124,4
3.	Terenski dodatak	71 756	80,3	63 251	80,0	59 126	77,4								93,5
4.	Odvojeni život	56	0,1	59	0,1	68	0,1								115,3
5.	Vlastiti auto	1 879	2,1	712	0,9	385	0,5								54,1
	Ukupno	89 353	100,0	79 010	100,0	76 384	100,0								96,7

Tablica 7. Obračunata materijalna prava zaposlenika

Red. broj	Opis	1997.				1998.				1999.				Indeks (7/5)	u tis. kn
		Iznos	%	Iznos	%	Iznos	%	Iznos	%	Iznos	%	Iznos	%		
1	2	3	4	5	6	7	8	9							
1.	Otpremnine	1 355	15,7	2 996	25,9	936	9,8								31,2
2.	Pomoći	2 489	28,8	2 834	24,5	3 833	40,3								135,3
3.	Učenici i studenti na radu	512	5,9	104	0,9	61	0,6								58,7
4.	Jubilarne nagrade	1 821	21,1	1 719	14,9	1 855	19,5								107,9
5.	Pokloni djeci	2 470	28,5	3 902	33,8	2 836	29,8								72,7
	Ukupno	8 647	100,0	11 555	100,0	9 521	100,0								82,4

9.3. OSIGURANJE OSOBA I IMOVINE

Poslovi osiguranja osoba i imovine odvijaju se na tri organizacijske razine. Na razini Direkcije, a u okviru Pravne, kadrovske i opće službe, vrši se opće ugovaranje vrsta i opsega osiguranja imovine i osoba, to distribucija i povratno praćenje svih poslova osiguranja. Na razini uprave šuma vrši se ugovaranje za osiguranje osoba, te praćenje poslova za upravu šuma, dok se na razini šumarstva ugovara osiguranje imovine i ostvaruju prava po policama. Sve tri organizacijske razine međusobno su povezane stalnim kontaktima.

Ugovaranje se vrši na temelju višegodišnjih ugovora s Croatia osiguranjem d.d. Zagreb, a u 1999. godini ugovorene su sljedeće vrste osiguranja:

- Obvezno osiguranje autoodgovornosti je osiguranje motornih vozila u prometu za štete učinjene trećim osobama, a dopunsko se ugovara osiguranje vozača i putnika za slučaj nezgode. Ovo osiguranje sudjeluje sa 40 % ukupnog iznosa premije svih osiguranja, a za 1999. g. premija je iznosila oko 2,5 milijuna kuna. Prijavljeno je 40 štetnih događaja, a za 26 riješenih naplaćeno je od osigурatelja 272.700 kuna, što je 13 % od iznosa premije.
- Za osiguranje objekata i opreme za slučaj požara i nekih drugih opasnosti (oluja, udar groma, tuča i dr.) premija ukupno iznosi 1,43 milijuna kuna, a dopunsko je ugovoren osiguranje rizika izljeva vode iz vodovoda i kanalizacije, te osiguranje opreme za slučaj provalne krade i novca za slučaj razbojstva. U dvije uprave šuma kao izuzetak osigurane su šumske ceste od poplava i bujica, te kasko jednog vozila u Direkciji. Prijavljene su 23 štete, a za 20 riješenih naplaćeno je 186 tisuća kuna (13 % od premije).
- Kolektivno kombinirano osiguranje svih zaposlenika od posljedica nezgode pokriva sve nezgode kroz 24 sata uz visoke svote osiguranja i to za slučaj invalidnosti, smrti od nezgode i smrti od bolesti. Premija je iznosila 1,16 milijuna kuna, prijavljeno je 266 nezgoda (3 % ukupno zaposlenih), a za riješenih 177 nezgoda isplaćeno je zaposlenicima 817 tisuća kuna odštete (70 % od premije). Posebno se ugovara osiguranje sudionika lova za slučaj nezgode a lov i to uz premiju od 2,70 DEM (u kunama) po sudioniku lova dnevno.
- Obvezno zdravstveno osiguranje poslodavatelja Zakonan o zdravstvenom osiguranju propisana je obveza poslodavatelja snositi sve troškove za slučaj ozljede na radu ili profesionalnog oboljenja zaposlenika, a ovim osiguranjem može te troškove vratiti od osiguratelja. Premija je iznosila 865 tisuća kuna, a za 74 % riješenih slučajeva vraćeno je 2,29 milijuna kuna, što je 265 % od premije. Ukupan rezultat za 76 % riješenih šteta, uz 5,99 milijuna kuna premije i naplatu od 3,57 milijuna kuna, je 60 % vraćene premije.

9.4. ZAŠTITA NA RADU

Sukladno Zakonu o zaštiti na radu osnovana je Služba zaštite na radu koja osim zakonom utvrđenih poslova zaštite na radu obavlja i poslove zaštite od požara objekata, kao i ospozobljavanja zaposlenika za rad na siguran način i zaštitu od požara.

Tijekom 1999. godine u poduzeću "Hrvatske šume", p.o. Zagreb dogodile su se 602 ozljede na radu, zbog kojih su izgubljena 19 494 radna dana uz direktni trošak od 3 886 864,51 kn. Smrtnih povreda u 1999. godini nije bilo.

U poduzeću "Hrvatske šume", p.o. Zagreb u smislu smanjivanja broja ozljeda na radu, kao i osiguranja što sigurnijih mješta rada provode se osnove i posebne mjere ZNR te se u preventivnu zaštitu ulažu i znatna sredstva što je i vidljivo u tablici br. 1.

Sukladno članku 18. Zakona o zaštiti na radu i Pravilniku o izradi procjene opasnosti (N.N. br. 48/97) u poduzeću "Hrvatske šume", p.o. Zagreb dovršena je procjena opasnosti za sve uprave šuma, što je temeljni dokument stanja zaštite na radu u smislu veličine rizika i opasnosti.

Analize izvršene u funkciji procjene opasnosti su utvrdile:

- da je najčešći uzrok ozljeda na radu nepravilan način rada, nekorištenje osobnih zaštitnih sredstava, neopreznost pri radu te neodgovarajuća organizacija rada na šumskim radilištima;
- da zaposlenici (prvenstveno šumski radnici – sjekači i šumski radnici) ne vode računa o vlastitoj sigurnosti što ukazuje na nedovoljnu ospozobljenost za rad na siguran način, pomanjkanju znanja o posljedicama ozljeda i bolesti za njih osobno, njihovu obitelj i egzistenciju;
- da Poduzeće trpi znatne štete zbog ozljeda na radu i profesionalnih bolesti od kojih su samo neke: bolovanje na teret poslodavca, odštetni zahtjevi, različite vrste naknada, različiti oblici pomoći obitelji stradalog zaposlenika, oštećenje sredstava rada i dr.;
- da stoji činjenica da je dio pasnosti uvjetovan vrstom poslova i mjestom rada te da uvijek postoji određeni rizik od ozljeda na radu i kada su primjenjene sve mjere ZNR ali da bi one trebale biti u znatno manjem obimu nego što je to sada slučaj.

Za daljnju sanaciju stanja ZNR potrebno je:

na području normativnog uređenja

- izraditi i usvojiti novi Pravilnik o ZNR
- imenovati ovlaštenike poslodavca
- revidirati postojeće priloge Pravilnika o poslovima s posebnim mjestima rada, osobnim zaštitnim sredstvima i ospozobljavanju za rad na siguran način

na području ospozobljavanja

- provesti ospozobljavanje ovlaštenika
- provesti ospozobljavanje povjerenika
- provoditi ospozobljavanja zaposlenika za rad na siguran način

na području osobnih zaštitnih sredstava

- izraditi katalog osobnih zaštitnih sredstava s utvrđenim standardima u pogledu kvalitete materijala, konstrukcije i oblikovanja

na području unapređenja i ažurnosti vođenja propisanih evidencija

- izrada programskih paketa za vođenje i analizu podataka o poslovima s posebnim uvjetima rada, ospozobljavanja za rad na siguran način, osobnim zaštitnim sredstvima, pregledima strojeva s povećanim opasnostima, ozljedama na radu i profesionalnim bolestima i uspostava u upravama šuma i Direkciji.

10. FINANCIJSKA IZVJEŠĆA

Ustroj računovodstva

Računovodstveni sustav zadržao je kontinuitet te izradom temeljnih finansijskih izvješća, izvješća za menadžment i ostale korisnike daje obavijesti o finansijskom položaju, uspješnosti i promjeni finansijskoga poslovanja Poduzeća.

Računovodstvene norme

Finansijska izvješća sastavljena su sukladno odredbama Zakona o računovodstvu, a pri njihovu sastavljanju primijenjene su računovodstvena politika Poduzeća, Međunarodni računovodstveni standardi, propisi Republike Hrvatske i akti Poduzeća.

Potrebne evidencije

Na osnovi vlastite Računovodstvene politike i plana računa računovodstvo je Poduzeću osiguralo potrebnu evidenciju, sastavilo godišnja temeljna finansijska izvješća (bilance, račun dobiti i gubitka, izvješće o promjenama vlasničke glavnice, izvješće o promjenama u finansijskom položaju i bilješke uz finansijsko izvješće) i ostala interna i eksterna izvješća te pružilo pouzdan pregled imovine, obveza i kapitala za Poduzeće. Poslovanje se obavljalo i uz kontroliranu osobnu potrošnju.

10.1. BILANCA

Tablica 1 BILANCA na dan 31. 12. 1999.

	AKTIVA	1999.	1998.	u tis. kn
1.	POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL			
2.	DUGOTRAJNA IMOVINA (stalna sredstva)	22 433 800	22 176 334	
2.1.	Nematerijalna imovina	2 948	2 357	
2.1.1.	Osnivački izdaci	480	55	
2.1.2.	Izdaci za istraživanje i razvoj			
2.1.3.	Patenti, licencije, koncesije, zaštitni znaci i ostala slična prava	1 747	1 581	
2.1.4.	Goodwill			
2.1.5.	Predujmovi za nematerijalna sredstva	721	721	
2.2.	Materijalna imovina	22 202 911	21 942 065	
2.2.1.	Zemljište i šume	21 352 015	21 129 817	
2.2.2.	Građevinski objekti	659 004	664 663	
2.2.3.	Postrojenja i oprema (strojevi)	32 660	21 388	
2.2.4.	Alati, pogonski i uredski inventar, namještaj i transportni uređaji	59 416	39 260	
2.2.5.	Predujmovi za materijalna sredstva	15 321	963	
2.2.6.	Materijalna sredstva u pripremi	34 868	37 666	
2.2.7.	Stambene zgrade i stanovi	31 109	29 721	
2.2.8.	Ostala materijalna imovina	18 518	18 587	
2.3.	Finansijska imovina	225 516	229 487	
2.3.1.	Udjeli (dionice) u povezanim poduzećima	137 203	139 336	
2.3.2.	Zajmovi povezanim poduzećima	23	23	
2.3.3.	Sudjelujući interesi (participacije)	6	5	
2.3.4.	Ulaganja u vrijednosne papire	39 813	38 957	
2.3.5.	Dani krediti, depoziti i kaucije	48 296	47 637	
2.3.6.	Obvezna dugoročna ulaganja	15	18	
2.3.7.	Otkup vlastitih dionica			
2.3.8.	Ostala dugoročna ulaganja	160	3 511	
2.4.	Potraživanja	2 425	2 425	
2.4.1.	Potraživanja od povezanih poduzeća			
2.4.2.	Potraživanja po osnovi prodaje na kredit	1 617	1 617	
2.4.3.	Ostala potraživanja	808	808	
3.	KRATKOTRAJNA IMOVINA (obrtna sredstva)	690 462	652 614	
3.1.	Zalihe	120 727	129 683	
3.1.1.	Sirovine i materijali	29 027	26 871	
3.1.2.	Proizvodnja u tijeku (nedovršena proizvodnja i poluproizvodi)	20 755	23 096	
3.1.3.	Trgovačka roba	39	35	
3.1.4.	Gotovi proizvodi	67 250	78 159	
3.1.5.	Predujmovi	3 656	1 522	
3.2.	Potraživanja	492 957	469 352	
3.2.1.	Potraživanja od povezanih poduzeća	7 249	5 706	
3.2.2.	Potraživanja od kupaca	251 916	201 009	
3.2.3.	Potraživanja za više plaćene svote po osnovi dobiti	784	784	
3.2.4.	Potraživanja od zaposlenih	1 607	795	
3.2.5.	Potraživanja od države i drugih institucija	20 150	15 504	
3.2.6.	Ostala potraživanja	211 251	245 554	
3.3.	Finansijska imovina	61 104	38 408	
3.3.1.	Udjeli (dionice) u povezanim poduzećima		18	
3.3.2.	Zajmovi povezanim poduzećima	4 480	2 250	
3.3.3.	Vrijednosni papiri	4 201	2 668	
3.3.4.	Dani krediti, depoziti i kaucije	323	92	
3.3.5.	Otkup vlastitih dionica			
3.3.6.	Ostala kratkoročna ulaganja	52 100	33 380	
3.4.	Novac u banci i blagajni	15 674	15 171	
4.	Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	662	579	
5.	Gubitak iznad visine kapitala			
6.	UKUPNA AKTIVA	23 124 924	22 829 527	
7.	IZVANBILANČNI ZAPISI	3 549	4 978	

u tis. kn

	PASIVA	1999.	1998.
1.	Kapital i rezerve	22 371 944	22 123 631
1.1.	Upisani kapital	9 882 731	9 671 142
1.2.	Premije na emitirane dionice		
1.3.	Revalorizacijska rezerva	12 457 881	12 677 871
1.4.	Rezerve	137	137
1.5.1.	Zadržana dobit		13 188
1.5.2.	Preneseni gubitak		
1.6.1.	Dobit tekuće godine	31 195	
1.6.2.	Gubitak tekuće godine		238 707
2.	Dugoročna rezerviranja za rizike i troškove	248 421	235 848
3.	Dugoročne obveze	45 884	6 568
3.1.	Obveze prema povezanim poduzećima	132	136
3.2.	Obveze po osnovi zajmova		2
3.3.	Obveze prema kreditnim institucijama	43 069	3 729
3.4.	Obveze za predujmove		2
3.5.	Obveze prema dobavljačima (vjerovnicima)	256	256
3.6.	Obveze po vrijednosnim papirima	2 427	2 443
3.7.	Ostale dugoročne obveze uključivši porez i socijalno osiguranje		
4.	Kratkoročne obveze	454 589	459 529
4.1.	Obveze prema povezanim poduzećima	14 430	16 213
4.2.	Obveze po osnovi zajmova	7 521	142
4.3.	Obveze prema kreditnim institucijama	40 920	10 000
4.4.	Obveze za predujmove, depozite i jamstva	6 795	10 492
4.5.	Obveze prema dobavljačima	126 143	113 461
4.6.	Obveze prema mjenicma i čekovima	4	9
4.7.	Obveze prema zaposlenima	33 296	42 305
4.8.	Obveze za poreze, doprinose i druge pristožbe	73 043	60 914
4.9.	Obveze s osnova udjela u rezultatu		
4.10.	Ostale kratkoročne obveze	152 437	205 993
5.	Odgodeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja	4 086	3 951
6.	UKUPNO PASIVA	23 124 924	22 829 527
7.	IZVANBILANČNI ZAPISI	3 549	5 086

BILJEŠKE UZ BILANCU na dan 31. 12. 1999. godine

Tablica 2. Struktura aktive

Red. broj	Opis	1999.		1998.		Indeks 3/5
		000 kn	%	000 kn	%	
1	2	3	4	5	6	7
1.	Dugotrajna imovina sa šumama i zemljištem	22 433 800	97,01	22 176 334	97,14	101
2.	Kratkotrajna imovina	690 462	2,99	652 614	2,86	106
3.	Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	662	0,00	579	0,00	114
4.	UKUPNO	23 124 924	100,00	22 829 527	100,00	101

Ukupna imovina poduzeća u tekućem razdoblju u 1999. godini u odnosu na isto razdoblje 1998. godine ostala je na istoj razini. Dugotrajna imovina poduzeća povećana je uglavnom s temelja investicijskih ulaganja i izvršenih radova po situacijama u PBRŠ i OKFŠ.

Vrijednost pojedinih pozicija materijalne imovine iskazana je po trošku nabave. "Hrvatske šume" p.o. Zagreb u provođenju restrukturiranja poduzeća osnovale su 18 d.o.o.. Društva s ograničenom odgovornošću počela su s poslovanjem u 1997., 1998. i 1999. godini. Ukupan temeljni kapital unešen u d.o.o. iznosi 176 245 tis. kn.

Tablica 3. Struktura aktive bez šuma i zemljišta

Red. broj	Opis	1999.		1998.		Indeks 3/5
		000 kn	%	000 kn	%	
1	2	3	4	5	6	7
1.	Dugotrajna imovina bez šuma i zemljišta	1 081 785	61,01	1 046 517	61,57	103
2.	Kratkotrajna imovina	690 462	38,95	652 614	38,40	106
3.	Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	662	0,04	579	0,03	114
4.	UKUPNO	1 772 909	100,00	1 699 710	100,00	104

Ukoliko se u aktivi promatra vertikalno struktura imovine bez šuma i zemljišta udio kratkotrajne imovine je 38,95 %, a u odnosu na prethodno razdoblje 1998. godinu povećana je za 6 %.

U strukturi aktive Poduzeća, bez šuma i zemljišta, osnivanjem 18 d.o.o. i prijenosom temeljnog kapitala došlo je dobitne promjene oblika imovine iz materijalne u finansijsku imovinu - udjeli u povezanim poduzećima.

Udjeli u povezanim poduzećima s osnove osnivanja 18 d.o.o., prijenosa temeljnog kapitala s 31. 12. 1999. knjiženja rezultata d.o.o. 1997., 1998. i 1. - 12. 1999. godine iznose 137 177 tis. kn.

Dugotrajna materijalna imovina iskazuje se u bilanci po trošku nabave odnosno po fer vrijednosti (u slučajevima inventurnih razlika, pribavljanja bez ili uz djelomičnu naknadu, prodaje). Troškovi nabave materijalne imovine sadrže faktturnu vrijednost i sve izravno povezane troškove za dovođenje te imovine u radno stanje. Materijalna imovina se rashoduje u slučajevima kada se od nje ne očekuje ekomsksa korist.

Tablica 4. Dugotrajna materijalna imovina sa zemljištem i šumama

Red. broj	Opis	Neto knjig. vrijednost 1998.	Nabavna vrijednost	Akumulirana amortizacija 1999.	Neto knjig. vrijednost	Struktura neto vrijednosti %
		000 kn	000 kn	000 kn	000 kn	
		1	2	3	4	5
1.	Zemljište i šume	21 129 817	21 352 015		21 352 015	96,17
2.	Građevinski objekti	664 663	1 898 035	1 239 031	659 004	2,97
3.	Postrojenja i oprema	21 388	97 107	64 447	32 660	0,15
4.	Alati, pogonski i uredski inventar, namještaj i transportni uredaji	39 260	212 606	153 190	59 416	0,27
5.	Stambene zgrade i stanovi	29 721	41 577	10 468	31 109	0,14
6.	Materijalna sredstva u pripremi	37 666	34 868		34 868	0,16
7.	Ostala materijalna imovina	19 550	41 832	7 993	33 839	0,15
8.	UKUPNO	21 942 065	23 678 040	1 475 129	22 202 911	100,00

Najveći udio u strukturi materijalne imovine imaju zemljišta i šume 96,17 %.

Tablica 5. Otpisanost dugotrajne materijalne imovine

Red. broj	Opis	Nabavna vrijednost 000 kn	Akumulirana amortizacija 000 kn	Neto knjig. vrijednost 000 kn	Stupanj otpisanosti %
1	2	3	4	5	6
1.	Gradevinski objekti	1 898 035	1 239 031	659 004	65,28
2.	Postrojenja i oprema	97 107	64 447	32 660	66,37
3.	Alati, pogonski i uredski inventar, namještaj i transportna sredstva	212 606	153 190	59 416	72,05
4.	Materijalna sredstva u pripremi	34 868		34 868	0,00
5.	Stambene zgrade i stanovi	41 577	10 468	31 109	25,18
6.	Ostala materijalna imovina	41 832	7 993	33 839	19,11
7.	UKUPNO	2 326 025	1 475 129	850 896	63,42

Dugotrajna materijalna imovina amortizira se pravocrtnom vremenskom metodom po pojedinačnim sredstvima prema Pravilniku o amortizaciji "Hrvatskih šuma", p.o. Zagreb koji je uskladen sa poreznim propisima na način da stope ne prelaze porezno dopuštene stope. Materijalna imovina poduzeća otpisana je 63,42 % ne uključujući vrijednost šuma i zemljišta koje se ne otpisuju. Najveću otpisanost imaju alati, pogonski i uredski inventar, namještaj i transportna sredstva od 72,05 %.

U odnosu na 1998. godinu izvršene su veće investicije u strojeve i opremu.

Tablica 6. Kratkotrajna imovina - zalihe

Red. broj	Opis	1999.		1998.		Indeks 3/5
		000 kn	%	000 kn	%	
1	2	3	4	5	6	7
1.	Sirovine i materijali	29 027	24,04	26 871	20,72	108
2.	Proizvodnja u tijeku (nedovršena proizvodnja i poluproizvodi)	20 755	17,19	23 096	17,81	90
3.	Trgovačka roba	39	0,04	35	0,03	111
4.	Gotovi proizvodi	67 250	55,70	78 159	60,27	86
5.	Predujmovi	3 656	3,03	1 522	1,17	240
6.	UKUPNO	120 727	100,00	129 683	100,00	93

Ukupne zalihe u odnosu na 1998. godinu smanjene su za 7 %. Najveći porast bilježe zalihe sirovina i materijala, trgovачke robe i predujmovi.

Obračun troškova zaliha obavlja se prema ulaznim računima dobavljača uvećanim za zavisne troškove nabave, odnosno za sve troškove dovođenja zaliha na sadašnju lokaciju, a utrošak zaliha vodi se po prosječnim cijenama.

Zalihe sirovina i materijala povećane su u odnosu na prethodno razdoblje za 8 %. Zalihe nedovršene proizvodnje i gotove proizvodnje šumskih sortimenata vrednovane su po neto prodajnoj vrijednosti u skladu s Računovodstvenom politikom i MRS-om 2. Zalihe nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda smanjene su u odnosu na prethodno razdoblje 1998. godine za 10 %.

Kratkotrajna potraživanja iskazuju se po nominalnoj vrijednosti koja se na kraju godine uvećava za kamate. Procjena realnosti pojedinih potraživanja glede njihove naplativosti prosuđuje se na temelju raspoloživih dokaza. Usklađivanje potraživanja se vrši prema Pravilniku o finansijskom poslovanju i to za stalne kupce kod kojih su iznosi kontinuirano materijalno značajni pojedinačno, a za ostale: nenaplaćeno u roku 0-60 dana 0 %, 61-90 dana 5 %, 91-120 15 %, 121-150 30 %, 151-180 dana 50 %, više od 181 dana 100 % od dana dospejeća.

Za sva potraživanja od kupaca koja nisu plaćena u ugovorenom roku zaračunava se zatezna kamata. Utužena potraživanja se vode na računu sumnjivih i spornih potraživanja.

Tablica 7. Kratkotrajna potraživanja

Red. broj	Opis	1999.		1998.		Indeks 3/5
		000 kn	%	000 kn	%	
1	2	3	4	5	6	7
1.	Potraživanja od povezanih poduzeća	7 249	1,47	5 706	1,22	127
2.	Potraživanja od kupaca	251 916	51,10	201 009	42,83	125
3.	Potraživanja za više plaćene svote po osnovi dobiti	784	0,16	784	0,17	100
4.	Potraživanja od zaposlenih	1 607	0,33	795	0,16	202
5.	Potraživanja od države i drugih institucija	20 150	4,09	15 504	3,30	130
6.	Ostala potraživanja	211 251	42,85	245 554	52,32	86
7.	UKUPNO	492 957	100,00	469 352	100,00	105

Ukupna kratkotrajna potraživanja povećala su se za 5 % u odnosu na isto razdoblje 1998. godine.

Potraživanja od povezanih poduzeća povećala su se za 27 % u odnosu na 1998. godinu.

Potraživanja od kupaca veća su za 25 % u odnosu na prethodno razdoblje u 1998. godini. Uzroci povećanja su u povećanju prodaje, ali i zbog kašnjenja u plaćanju kupaca zbog visoke insolventnosti (prosječno vrijeme naplate povećano je sa 78 dana u 1998. godini na 86 dana u 1999. godini).

Ispravak vrijednosti potraživanja od kupaca na dan 31. 12. 1999. iznosi 56 077 tis. kn. Potraživanja od zaposlenih porasla su u odnosu na 1998. godinu s osnova povećanja potraživanja za akontacije zaposlenima za službena putovanja, te potraživanja od zaposlenih za prehranu, disciplinske kazne i korištenje odmarališta.

Kapital i rezerve se iskazuje u sljedećim pozicijama:

- Državni kapital
- Revalorizacijske rezerve
- Rezerve
- Zadržana dobit ili preneseni gubitak
- Dobit ili gubitak tekuće godine.

Zadržana dobit temeljem odluke Upravnog odbora može se rasporediti u korist pokrića gubitka tekuće godine, rezervi (osim revalorizacijskih), obveza prema osnivaču .

Gubitak 1998. godine u iznos od 238.707 tis. kn temeljem Odluke Upravnog odbora "Hrvatskih šuma", p.o. pokriven je na teret zadržanog dobitka u iznosu od 13 188 tis. kn, te na teret revalorizacijskih rezervi u iznosu od 225 519 tis. kn.

Tablica 8. Struktura pasive (sa šumama i zemljишtem)

Red. broj	Opis	1999.		1998.		Indeks 3/5
		000 kn	%	000 kn	%	
1	2	3	4	5	6	7
1.	Kapital i rezerve	22 371 944	96,74	22 123 631	96,91	101
2.	Dugoročna rezerviranja za rizike i troškove	248 421	1,07	235 848	1,03	105
3.	Dugoročne obveze	45 884	0,20	6 568	0,03	699
4.	Kratkoročne obveze	454 589	1,97	459 529	2,01	99
5.	Odgodeno plaćanje troškova i prihoda budućeg razdoblja	4 086	0,02	3 951	0,02	103
6.	UKUPNO	23 124 924	100,00	22 829 527	100,00	101

Ukupni izvori sredstava ostali su na istoj razini u odnosu na 1998. godinu. Povećanje dugoročnih rezerviranja je s osnove rezerviranja za OKFŠ i obračunate odštete - naknade za sastojinu i naknade za zemljишta od korisnika šumskih površina na kojima izgrađuju objekte HP, HT, "Hrvatske ceste", "Hrvatska vodoprivreda" i dr.

Pozitivna razlika između sadašnje vrijednosti imovine u knjigovodstvu i procijenjene vrijednosti imovine koja je prenešena na novoosnovana društva s ograničenom odgovornošću povećala je pričuve Poduzeća za 106.823 tis. kn.

Tablica 9. Struktura pasive (bez šuma i zemljишta)

Red. broj	Opis	1999.		1998.		Indeks 3/5
		000 kn	%	000 kn	%	
1	2	3	4	5	6	7
1.	Kapital i rezerve	1 019 929	57,53	993 814	58,46	103
2.	Dugoročna rezerviranja za rizike i troškove	248 421	14,01	235 848	13,88	105
3.	Dugoročne obveze	45 884	2,59	6 568	0,39	699
4.	Kratkoročne obveze	454 589	25,64	459 529	27,04	99
5.	Odgodeno plaćanje troškova i prihoda budućeg razdoblja	4 086	0,23	3 951	0,23	103
6.	UKUPNO	1 772 909	100,00	1 699 710	100,00	104

Dugoročne obveze sastoje se većim dijelom od odobrenih međunarodnih robnih kredita banaka koji su namijenjeni investiranju. Dugoročne obveze za kredite u inozemstvu iznose na dan 31.12.1999. godine 41.653 tis. kn i to su:

- kredit Svjetske banke 2.095 tis. kn.
- kredit Kartner Lands und Hypotheken Bank Klagenfurt 20.899 tis. kn.
- kredit Adria Bank AG, Wien 16.250 tis. kn.
- kredit Kfw Frankfurt 1.606 tis. kn.
- Pariški i Londonski klub 803 tis. kn.

Dugoročne obveze bilježe veliki rast u odnosu na 1998. godinu, jer su investicije prošlih godina bile financirane iz vlastitih sredstava.

Kratkoročna dugovanja sastoje se od dugovanja dobavljačima, ugovorenih kratkoročnih zajmova i pozajmica. Pozajmice se koriste radi premošćenja teškoća u naplati potraživanja.

Tablica 10. Kratkoročne obveze

Red. broj	Opis	1999.		1998.		Indeks 3/5
		000 kn	%	000 kn	%	
1	2	3	4	5	6	7
1.	Obveze prema povezanim poduzećima	14 430	3,17	16 213	3,53	89
2.	Obveze po osnovi zajmova	7 521	1,65	142	0,03	5296
3.	Obveze prema kreditnim institucijama	40 920	9,00	10 000	2,18	409
4.	Obveze za predujmove, depozite, jamstva	6 795	1,49	10 492	2,28	65
5.	Obveze prema dobavljačima	126 143	27,75	113 461	24,69	111
6.	Obveze prema mjenicama i čekovima	4	0,02	9	0,00	44
7.	Obveze prema zaposlenima	33 296	7,32	42 305	9,21	79
8.	Obveze za poreze, doprinose i dr. pristojbe	73 043	16,07	60 914	13,26	120
9.	Ostale kratkoročne obveze	152 437	33,53	205 993	44,82	74
10.	UKUPNO	454 589	100,00	459 529	100,00	99

U strukturi kratkoročnih obveza najveći udio imaju ostale kratkoročne obveze koje obuhvaćaju obveze iz internih odnosa 1 107 tis. kn, obveze za kratkoročne financijske pozajmice 126 867 tis. kn, ostale obveze iz poslovanja 406 tis. kn., obveze za štete 460 tis. kn., obveze za premije osiguranja 229 tis. kn, obveze za obračunate autorske honorare, ugovore o djelu, naknade UO 23 185 tis. kn, obveze za 2 % sredstava za stambeno zbrinjavanje HRVI 183 tis. kn.

Najveći rast bilježe obveze po osnovi zajmova i obveze prema kreditnim institucijama. Kratkoročni dio robnih kredita tj. dio koji dolazi na naplatu u 2000. godini iznosi 7 454 tis. kn. Obveze prema kreditnim institucijama odnose se na obveze prema Privrednoj banci Zagreb 25 109 tis. kn, Slavonskoj banci Osijek 7 021 tis. kn, Riječkoj banci Rijeka 6 783 tis. kn, Karlovačkoj banci Karlovac 2 000 tis. kn.

Tablica 11. Porez na dodanu vrijednost

Red. broj	Opis	1999.		1998.	
		Iznos	%	Iznos	%
1	2	3	4	3	4
1.	Obračunati porez na dodanu vrijednost u obavljenim isporukama dobara i usluga	238 933 541	100,00	211 916 153	100,00
2.	Obračunati pretporez u primljenim isporukama dobara i usluga	96 307 170	40,31	71 779 636	33,87
3.	Razlika (1 - 2)	142 626 371	59,69	140 136 517	66,13

U obračunskom razdoblju 1.1. - 31. 12. 1999. obračunat je porez na dodanu vrijednost u iznosu od 238 934 tis. kn, a razlika po odbitku pretporeza, koji iznosi 96 307 tis. kn, na teret "Hrvatskih šuma", p.o. Zagreb iznosi 142 626 tis. kn i uplaćena je u Proračun RH. Pretporez sudjeluje u obračunanom porezu 40,31 %.

10.2. RAČUN DOBITI I GUBITKA

Tablica 1. Račun dobiti i gubitka za razdoblje od 1.1. do 31.12.1999

		u tis. kn	
		1999.	1998.
1.	POSLOVNI PRIHODI	1 525 990	1 257 648
1.1.	Od prodaje u zemlji	967 274	851 199
1.2.	Od prodaje u inozemstvu	97 215	83 747
1.3.	Od kompenzacija, subvencija i dotacija	3 865	5 167
1.4.	Od vlastitih proizvoda, roba i usluga	437 457	300 524
1.5.	Ostali prihodi osnovne djelatnosti	20 179	17 011
2.	POSLOVNI RASHODI	1 489 015	1 319 132
2.1.1.	Povećanje vrijednosti zaliha nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda	13 797	20 982
2.1.2.	Smanjenje vrijednosti zaliha nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda	1 475 218	1 340 114
2.2.	RASHODI RAZDOBLJA	363 682	326 679
2.2.1.	Materijalni troškovi	95 209	88 530
2.2.1.1.	Sirovine i materijal	469	475
2.2.1.2.	Troškovi prodane robe	268 004	237 674
2.2.1.3.	Ostali vanjski troškovi (troškovi usluga)	565 129	481 092
2.2.2.	Troškovi osoblja	332 205	273 747
2.2.2.1.	Nadnice i plaće	232 924	207 345
2.2.2.2.	Porez, socijalno i mirovinsko osiguranje	63 085	76 370
2.2.3.	Amortizacija i vrijednosno uskladištanje dugotrajne imovine	19 309	45 472
2.2.4.	Vrijednosno uskladištanje kratkotrajne imovine	464 013	410 501
2.2.5.	Rezerviranje troškova i rizika	18 422	25 842
2.2.6.	Ostali troškovi poslovanja	281	2 203
3.	FINANCIJSKI PRIHODI	7 869	682
3.1.	Od sudjelujućih interesa s povezanim poduzećima	664	476
3.2.	Od sudjelujućih interesa s nepovezanim poduzećima	1 834	20 481
3.3.	Od ostalih ulaganja i zajmova iz stalne imovine s povezanim poduzećima	1 697	483
3.4.	Od ostalih ulaganja i zajmova iz stalne imovine s nepovezanim poduzećima	6 077	1 517
3.5.	Od ostalih interesa i slični prihodi s povezanim poduzećima	38 249	40 853
3.6.	Od ostalih interesa i slični prihodi s nepovezanim poduzećima	17 306	25 720
4.	FINANCIJSKI RASHODI	20 943	15 133
4.1.	Kamate, tečajne razlike i slični troškovi iz odnosa s povezanim poduzećima	1 544 412	1 283 490
4.2.	Kamate, tečajne razlike i slični troškovi iz odnosa s nepovezanim poduzećima	1 527 264	1 359 985
5.	UKUPNI PRIHODI IZ REDOVNOG POSLOVANJA	29 300	18 426
6.	UKUPNI RASHODI IZ REDOVNOG POSLOVANJA	15 253	180 638
7.	Izvanredni prihodi	1 573 712	1 301 916
8.	Izvanredni rashodi	1 542 517	1 540 623
9.	UKUPNI PRIHODI	31 195	
10.	UKUPNI RASHODI	31 195	
11.1.	DOBIT prije oporezivanja	31 195	
11.2.	GUBITAK prije oporezivanja	238 707	
12.	POREZ na dobitak		
13.	Ostali porezi		
14.1.	DOBIT nakon oporezivanja	31 195	
14.2.	GUBITAK nakon oporezivanja	238 707	
15.1.	DOBIT FINANCIJSKE GODINE	31 195	
15.2.	GUBITAK FINANCIJSKE GODINE	238 707	

BILJEŠKE UZ RAČUN DOBITI I GUBITKA

za razdoblje od 1.1. do 31.12.1999. god.

Financijska izvješća "Hrvatskih šuma", p.o. Zagreb, javnog poduzeća za gospodarenje šumama i šumskim zemljištima sastavljena su sukladno odredbama Zakona o računovodstvu, a pri njihovu sastavljanju primjenjeni su zakonski propisi, Međunarodni računovodstveni standardi i Računovodstvene politike Poduzeća. Tijekom 1997. i 1998. godine "Hrvatske šume" osnovale su 17 društava s ograničenom odgovornošću. S 1. 1. 1999. godine sa radom je počeo "Lovački dom" Delnice d.o.o.. U Računovodstvenim politikama "Hrvatske šume", p.o. Zagreb su odlučile da ulaganja u podružnice vode po metodi udjela što utječe ba rezultat poslovanja Poduzeća.

Prihodi se iskazuju na temelju isporučenih proizvoda i usluga te korištenja imovine Poduzeća od strane drugih (najamnine, kamate) u visini fakturiranih ili ostvarenih novčanih priljeva ili smanjenja obveza. Prihodi obuhvačaju poslovne, financijske i izvanredne prihode.

Tablica 2. Prihodi

Red. broj	Opis	1999.		1998.		Indeks 3/5
		000 kn	%	000 kn	%	
1	2	3	4	5	6	7
1.	Poslovni prihodi	1 525 990	96,97	1 257 648	96,60	121
2.	Prihodi od financiranja	18 422	1,17	25 842	1,98	71
3.	Izvanredni prihodi	29 300	1,86	18 426	1,42	159
4.	UKUPNO	1 573 712	100,00	1 301 916	100,00	121

Prihod osnovne djelatnosti ostvaren u iznosu od 1 525 990 tis. kn 1999. godini u usporedbi s prihodom ostvarenim u prethodnoj 1998. godini koji je iznosio 1 257 648 tis. kn predstavlja povećanje od 21 %. Prihodi od financiranja ostvareni su 71 % u odnosu na isto razdoblje 1998. godine. Najveći udio u prihodima od financiranja čine prihodi od sudjelujućih interesa s nepovezanim poduzećima 7 142 tis. kn te prihodi od ostalih interesa i sl. prihodi s nepovezanim poduzećima 6 077 tis. kn. Prihodi od kamata iznose 9 405 tis. kn, a prihodi od tečajnih razlika iznose 228 tis. kn. Ovi prihodi obuhvačaju i prihode od knjiženja dobiti d.o.o. u iznosu od 281 tis. kn.

Izvanredni prihodi u 1999. godini bilježe veliki rast i to najvećim dijelom zbog knjiženja naplaćenih otpisanih potraživanja. U odnosu na 1998. godinu prihodi od naplaćenih otpisanih potraživanja porasli su za 8 357 tis. kn. Dio izvanrednih prihoda proistekao je iz inventurnih razlika i to u iznosu od 2 932 tis. kn.

Tablica 3. Poslovni prihodi

Red. broj	Opis	1999.		1998.		Indeks 3/5
		000 kn	%	000 kn	%	
1	2	3	4	5	6	7
1.	Prihodi od prodaje u zemlji	967 274	63,39	851 199	67,68	114
2.	Prihodi od prodaje u inozemstvu	97 215	6,37	83 747	6,66	116
3.	Prihodi od kompenzacija, subvencija, dotacija	3 865	0,25	5 167	0,41	75
4.	Prihodi na temelju upotrebe vlastitih proizvoda robe i usluga za vlastite potrebe	437 457	28,67	300 524	23,90	146
5.	Ostali prihodi osnovne djelatnosti	20 179	1,32	17 011	1,35	119
6.	UKUPNO	1 525 990	100,00	1 257 648	100,00	121

Najveći udio u ukupnim poslovnim prihodima čine prihodi od prodaje drvnih sortimenata koji su se povećali u odnosu na 1998. godinu za 129 543 tis. kn ili 14 %. Ovo povećanje proizlazi iz povećanja fizičkog opsega proizvodnje te iz povećanja prodaje drvnih sortimenata. Rast u odnosu na 1998. godinu bilježe i prihodi od transporta u iznosu od 9 492 tis. kn što je posljedica izmjenjene politike prodaje.

Prihodi na temelju upotrebe vlastitih proizvoda, robe i usluga za vlastite potrebe u tekućem razdoblju porasli su u odnosu na 1998. godinu i to po situacijama za izvedene radove JBRŠ, PBRŠ i OKFŠ u iznosu od 136 933 tis. kn ili 46 %. U prihodima i rashodima Računa dobiti i gubitka uključeni su i svi poslovni događaji nastali po osnovu financiranja Znanstveno istraživačkog rada. Prema planu sredstava iz naknada za korištenje opće korisnih funkcija šuma (čl. 70. Zakona o šumama) utrošeno je za znanstveno istraživački rad 6 978 tis. kn što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 1 019 tis. kn.

Ostali prihodi bilježe povećanje s osnova prodaje ostalih proizvoda i usluga u šumarstvu (npr. kamen).

Rashodi se čine radi ostvarivanja prihoda i redovito se sučeljavaju s prihodima prema mjestu i vremenu nastanka. Obuhvačaju poslovne, financijske i izvanredne rashode.

Tablica 4. Rashodi

Red. broj	Opis	1999.		1998.		Indeks 3/5
		000 kn	%	000 kn	%	
1	2	3	4	5	6	7
1.	Poslovni rashodi	1 489 015	96,53	1 319 132	85,62	113
2.	Financijski rashodi	38 249	2,48	40 853	2,66	94
3.	Izvanredni rashodi	15 253	0,99	180 638	11,72	8
4.	UKUPNO	1 542 517	100,00	1 540 623	100,00	100

Ukupno iskazani rashodi u 1999. godini u iznosu od 1 542 517 tis. kn u odnosu na prethodnu 1998. godinu pokazuju porast za svega 1 894 tis. kn. U financijske rashode uključeni su gubici d.o.o. u iznosu od 17 097 tis. kn, kamate u iznosu od 18 933 tis. kn, negativne tečajne razlike u iznosu od 1 459 tis. kn, te kamate na plaće djelatnika u iznosu od 759 tis. kn.

U iznosu kamata uključeni su i troškovi kamata obračunatih na pozajmice iz sredstava OKFŠ u iznosu od 12 415 tis. kn.

Izvanredni rashodi bilježe veliki pad u odnosu na 1998. godinu, jer je prethodne godine knjižen nalaz komercijalne revizije koji je tada opteretio izvanredne rashode sa 164 740 tis. kn. Izvanredne rashode opteretile su i inventurne razlike u iznosu od 4 375 tis. kn.

Tablica 5. Rashodi razdoblja

Red. broj	Opis	1999.		1998.		Indeks 3/5
		000 kn	%	000 kn	%	
1	2	3	4	5	6	7
1.	Materijalni troškovi	363 682	24,65	326 679	24,38	111
2.	Troškovi osoblja	565 129	38,31	481 092	35,90	117
3.	Amortizacija i vrijednosno usklađivanje dugotrajne imovine	63 085	4,28	76 370	5,70	83
4.	Vrijednosno usklađivanje kratkotrajne imovine	19 309	1,31	45 472	3,39	42
5.	Rezerviranja troškova i rizika					
6.	Ostali troškovi poslovanja	464 013	31,45	410 501	30,63	113
7.	RASHODI RAZDOBLJA	1 475 218	100,00	1 340 114	100,00	110
8.	Povećanje vrijednosti zaliha			20 982		
9.	Smanjenje vrijednosti zaliha	13 797				
10.	Poslovni rashodi	1 489 015		1 319 132		113

Poslovni rashodi tekućeg razdoblja veći su za 169 883 tis. kn ili 13 % u odnosu na prethodnu godinu. U odnosu na poslovne prihode poslovni rashodi rasli su sporije. Najveći utjecaj na povećanje rashoda razdoblja imalo je povećanje materijalnih troškova za 11 %, povećanje troškova osoblja 17 %, te povećanje ostalih troškova poslovanja 13 %.

Na smanjenje amortizacije i vrijednosnog usklađivanja utjecao je novi Pravilnik o amortizaciji, a smanjenje iznosi 7 350 tis. kn.

Vrijednosno usklađivanje kratkotrajne imovine bilježi smanjenje u iznosu 26 163 tis. kn, a posljedica je primjene Pravilnika o finansijskom poslovanju.

Zalihe gotovih proizvoda nedovršene proizvodnje su smanjene u odnosu na stanje 1. 1. 1999. godine što je dovelo do povećanja troškova tekućeg razdoblja.

Tablica 6. Ostali troškovi poslovanja

Red. broj	Opis	1999.		1998.		Indeks 3/5
		000 kn	%	000 kn	%	
1	2	3	4	5	6	7
1.	Naknade troškova zaposlenima i stanovništvu	115 117	24,81	107 287	26,14	107
2.	Neproizvodne usluge	14 913	3,21	13 965	3,40	107
3.	Premije osiguranja	6 104	1,32	6 262	1,53	97
4.	Porezi koji ne zavise od poslovnog rezultata	4 061	0,88	3 160	0,77	129
5.	Ukalkulirani troškovi JBRŠ I PBRŠ	237 660	51,21	195 028	47,50	122
6.	Šumski doprinos	25 377	5,47	22 610	5,51	112
7.	Vodoprivredna naknada	22 807	4,92	22 311	5,44	102
8.	Ostali troškovi poslovanja	37 974	8,18	39 878	9,71	95
9.	UKUPNO	464 013	100,00	410 501	100,00	113

Sredstva za financiranje po situacijama za izvršene radove JBRŠ i PBRŠ po Zakonu o šumama ukalkulirana su u troškove po Planu za 1999. godinu po stopama:

- u jednodobnim šumama 22 % za JBRŠ,
- u raznодобним šumama 16 % za JBRŠ,
- u šumama na području krša 16 % za JBRŠ,
- za PBRŠ 3 %.

1999. godine povećane su stope izdvajanja za JBRŠ i PBRŠ (1998. godina 20 % JBRŠ - jednodobne šume, 15 % JBRŠ - raznодobne šume i šume na području krša) iz čega proizlazi porast ukalkuliranih troškova JBRŠ i PBRŠ.

Tablica 7. Ostali vanjski troškovi (troškovi usluga)

Red. broj	Opis	1999.		1998.		Indeks 3/5
		000 kn	%	000 kn	%	
1	2	3	4	5	6	7
1.	Prijevozne usluge	133 174	49,69	121 913	51,29	109
2.	Usluge na izradi proizvoda	44 169	16,48	40 170	16,90	110
3.	Usluge održavanja sredstava za rad	51 598	19,25	38 846	16,34	133
4.	Ostale usluge	39 063	14,58	36 745	15,47	106
5.	UKUPNO	268 004	100,00	237 674	100,00	113

Troškovi usluga ostvareni su 113 % u odnosu na isto razdoblje 1998. godine. U strukturi troškova najveći udio imaju troškovi prijevoznih usluga 49,69 %. Ostale usluge bilježe rast s osnova troškova proizvodnih usluga drugih, povećanja troškova za usluge tekuće zaštite na radu i zaštite okolice. U troškovima usluga održavanja sredstava za rad najveći iznos od 18 010 tis. kn bilježe troškovi usluga investicijskog održavanja sredstava za rad, a odnosu na 1998. godinu porasli su 8 250 tis. kn.

Tablica 8. Rezultat finansijske godine

Opis	u tis. kn	
	1999.	1998.
Dobit finansijske godine	31 195	
Gubitak finansijske godine	238 707	

Dobit za razdoblje 1. 1. - 31. 12. 1999. godine od 31 195 tis. kn rezultat je dobiti iz poslovne aktivnosti u iznosu od 36 975 tis. kn, gubitka iz finansijske aktivnosti od 19 827 tis. kn te dobiti iz izvanrednih aktivnosti od 14 047 tis. kn. Najveću ekonomičnost od 192,09 % postigla je izvanredna aktivnost, poslovna aktivnost ima ekonomičnost 102,48 %, dok je finansijska aktivnost podbacila tj. prihodi finansijske aktivnosti nisu pokrili rashode ove aktivnosti. Ekonomičnost poduzeća je 102,02 % .

10.3. IZVJEŠTAJ O SVIM PROMJENAMA GLAVNICE

Tablica 1. Izvještaj o svim promjenama glavnice na dan 31.12.1999. godine

Rb	Opis	Stanje na kraju izvještajnog razdoblja	Stanje na kraju prethodnog razdoblja	u tis. kn
1.	Upisani kapital	9 882 731	9 671 142	
2.	Premije na emitirane dionice (kapitalni dobitak)			
3.	Rezerve	137	137	
4.	Zadržana dobit ili preneseni gubitak		13 188	
5.	Dobit ili gubitak tekuće godine	31 195	-238 707	
6.	Dividende			
7.	Ukupno uloženi i zarađeni kapital	9 914 063	9 445 760	
8.	Revalorizacijske rezerve	12 457 881	12 677 871	
a)	Revalorizacija nekretnina, postrojenja i opreme	12 351 058	12 576 577	
b)	Revalorizacija ulaganja	106 823	101 294	
c)	Ostala revalorizacija			
9.	Tečajne razlike s naslova neto ulaganja u inozemni subjekt			
10.	Ukupno izravno povećanje kapitala	12 457 881	12 677 871	
11.	Promjene računovodstvenih politika			
12.	Ispравak temeljnih pogrešaka			
13.	Ukupno izravno povećanje zadržane dobiti			
14.	SVEUKUPNO PROMJENE	22 371 944	22 123 631	

U 1999. godini ostvaren je porast vlasničke glavnice za 248 313 tis. kn. Tijekom 1999. godine dogodile su slijedeće promjene na pozicijama vlasničke glavnice koje su utjecale na to povećanje:

1. Provedeno je ulaganje u šume s osnova situacija tj. izvedenih radova za proširenu biološku reprodukciju šuma u iznosu 211 589 tis. kn.
2. Povećanje revalorizacije ulaganja povećano je za 5 529 tis. kn s temelja razlike procijenjene i knjigovodstvene vrijednosti ulaganja u društva s ograničenom odgovornošću.
3. U 1999. godini knjižena je dobit u iznosu od 31 195 tis. kn.

Po odluci Upravnog odbora "Hrvatskih šuma", p.o. Zagreb pokriven je gubitak 1998. godine na teret zadržanog dobitka 13 188 tis. kn, te na teret revalorizacijskih rezervi 225 519 tis. kn što je samo promijenilo strukturu vlasničke glavnice.

10.4. NOVČANI TIJEK

Tablica 1. Izvješće o novčanim tijekovima za 1999. godinu

		u mln. kn	
		1998.	1999.
A.	Novčani tijek od poslovnih aktivnosti		
1.	Primici		
1.1.	Prodaja proizvoda i usluga	1 104	1 246
1.2.	Naplata kamata	4	5
1.3.	Primici za OKFŠ (čl. 70 ZOŠ-a)	140	125
1.4.	Ostali primici	63	58
	Ukupno primici	1 311	1 434
2.	Izdaci		
2.1.	Isplate dobavljačima	384	412
2.2.	Izdaci povezanim poduzećima	85	117
2.3.	Bruto plaće	402	460
2.4.	Doprinosi na plaće	85	96
2.5.	Naknade materijalnih troškova zaposlenika	109	101
2.6.	Porez na dodanu vrijednost (porez na promet)	146	141
2.7.	Ostali izdaci	86	95
	Ukupno izdaci	1 297	1 422
	Neto novčani tijek od poslovnih aktivnosti	14	12
B	Novčani tijek od investicijskih aktivnosti		
3.	Primici		
3.1.	Prodaja dugotrajne imovine	6	12
3.2.	Oduzeta prava nad šumom (čl. 58 ZOŠ-a)	9	2
	Ukupno primici	15	14
4.	Izdaci		
	Nabava dugotrajne imovine	35	46
	Neto novčani tijek od investicijskih aktivnosti	(20)	(32)
C	Neto novčani tijek od finansijskih aktivnosti		
5.	Primici		
5.1.	Primljeni kratkoročni krediti	57	81
5.2.	Povrat danih kratkoročnih kredita	26	-
	Ukupno primici	83	81
6.	Izdaci		
6.1.	Povrat primljenih kratkoročnih kredita	47	58
6.2.	Plasmani sredstava – kratkoročni	20	2
	Ukupno izdaci	67	60
	Neto novčani tijek od finansijskih aktivnosti	15	21
	Neto povećanje (smanjenje) novca	9	(1)
	Novac na početku razdoblja	5	14
	Novac na kraju razdoblja	14	15

Izvješće o novčanom tijeku rađeno je direktnom metodom u skladu s MRS 7 i prikazuje primitke i izdatke novca i novčanih ekvivalenta razvrstanih na poslovne, investicijske i finansijske aktivnosti, te promjene na imovini.

Najveći iznos primitaka i izdataka ostvaruje se u skladu s prirodom poslovanja Poduzeća u poslovnim aktivnostima. Kao što je vidljivo iz izvješća u 1999. godini ostvaren je porast neto novca u odnosu na prošlu godinu u iznosu od 123 mil. kuna ili 9 % uglavnom kao posljedica porasta prodaje kupcima i bolje naplate.

Kod poslovnih izdataka najveći porast pokazuju izdaci za bruto plaće, doprinose na plaće i materijalne troškove zaposlenika i to u iznosu od 61 mil. kuna ili 10 %. I dalje zbog poteškoća s naplatom potraživanja od kupaca prisutan je problem plaćanja poreza na dodanu vrijednost koji se naplaćuje temeljem izdanih računa.

Konačno, može se zaključiti da je Poduzeće ostvarilo pozitivan novčani tijek od poslovnih aktivnosti u iznosu od 11 mil. kn što je poboljšanje u odnosu na prethodne godine.

Primite za ulagateljske djelatnosti (investicije) čine primici od prodane imovine i primici od naknada po čl. 58. ZOŠ-a. Izdatke čine plaćanja za nabavu dugotrajne materijalne imovine (osnovnih sredstava) i ulaganja u biološku reprodukciju šuma prema članku 58. ZOŠ-a. Treba naglasiti da su u ovom izvješću (zbog primjene izravne metode) vidljivi samo izdaci vanjskim dobavljačima dugotrajne imovine. Ostala ulaganja u dugotrajnu imovinu (npr. izgradnja cesta u vlastitoj izvedbi te radovi na biološkoj reprodukciji šuma) sadržana su u poslovnim aktivnostima kao izdaci dobavljačima, zaposlenicima i dr. Neto je finansijski učinak ulagateljskih djelatnosti, kao i svih ranijih godina negativan jer se ulagateljske djelatnosti u pravilu trebaju financirati iz pozitivnoga neto učinka drugih aktivnosti i (ili) smanjenja novca i novčanih ekvivalenta u odnosu na stanje na početku godine, te dugoročnim kreditima. Tijekom 1999. godine Poduzeće je koristilo tuđa novčana sredstva. Na dan 31. 12. 1999. Poduzeće koristi kratkoročne kredite u iznosu od 42 mil. kn. Negativan neto učinak svih aktivnosti Poduzeća u 1999. godini uravnotežen je smanjenjem novca i novčanih ekvivalenta na kraju u odnosu na početak godine u iznosu od 5 mil. kuna.

10.5. POSLOVANJE DRUŠTAVA S OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU

Tablica 1. Pregled finansijskog rezultata d.o.o.-a u 1999. godini

Red. broj	d.o.o.	Prihodi				Rashodi				Dobit ili gubitak				u kn	
		Ind		Ind		Prije oporezivanja		Poslije oporezivanja							
		Plan 1999.	Izvršenje 1999.	3/2	Plan 1999.	Izvršenje 1999.	6/5	Plan 1999.	Izvršenje 1999.	Plan 1999.	Izvršenje 1999.	Plan 1999.	Izvršenje 1999.		
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11				
1.	Šumatrans Vinkovci	14 079 000	13 240 628	94	14 044 000	13 218 575	94	35 000	22 053	35 000	22 053				
2.	Šumatrans Osijek	4 193 000	4 905 476	117	4 161 000	4 865 087	117	32 000	40 389	32 000	40 389				
3.	Šumatrans Našice	23 567 000	26 468 906	112	23 934 000	27 201 242	114	-367 000	-732 336	-367 000	-732 336				
4.	Transport, mehanizacija i graditeljstvo Požega	6 711 000	7 008 104	104	8 389 000	8 084 896	96	-1 678 000	-1 076 792	-1 678 000	-1 076 792				
5.	Prijevoz, mehanizacija i graditeljstvo Bjelovar	17 700 000	20 873 116	118	17 300 000	21 175 365	122	400 000	-302 249	400 000	-302 249				
6.	Mehanizacija i prijevoz Đurđevac	17 791 000	18 137 403	102	17 722 000	18 275 437	103	69 000	-138 034	69 000	-138 034				
7.	Prijevoz i mehanizacija Kutina	12 245 000	12 330 866	101	12 207 000	12 811 313	105	38 000	-480 447	38 000	-480 447				
8.	Transport i mehanizacija Karlovac	3 588 000	3 332 645	93	3 557 000	5 331 101	150	31 000	-1 998 456	31 000	-1 998 456				
9.	Mehanizacija, graditeljstvo i prijevoz Ogulin	13 315 000	15 950 032	120	13 277 000	18 272 825	138	38 000	-2 322 793	38 000	-2 322 793				
10.	Mehanizacija, graditeljstvo i prijevoz Delnice	28 290 000	22 637 305	80	28 620 000	25 419 587	89	-330 000	-2 782 283	-330 000	-2 782 283				
11.	Graditeljstvo, mehanizacija i prijevoz Senj	13 670 000	14 752 697	108	13 659 000	17 060 083	125	11 000	-2 307 386	11 000	-2 307 386				
12.	Mehanizacija, transport i građevinarstvo Nova Gradiška	7 963 000	4 047 083	51	8 111 000	5 865 290	72	-148 000	-1 818 207	-148 000	-1 818 207				
A	UKUPNO 1. - 12.	163 112 000	163 684 260	100	164 981 000	177 580 800	108	-1 869 000	-13 896 541	-1 869 000	-13 896 541				
13.	Ribnjačarstvo Lipovljani	906 000	1 150 628	127	585 000	1 182 112	202	321 000	-31 483	321 000	-31 483				
14.	Kamenolomi Krasić	4 016 000	2 033 075	51	3 909 000	1 848 086	47	107 000	184 989	107 000	162 276				
15.	Drvna galerterija Vrbovsko	3 500 000	2 806 301	80	3 885 000	3 599 224	93	-385 000	-792 922	-385 000	-792 922				
16.	Ambalaža Lanišće	3 405 000	1 716 131	50	3 686 000	3 483 798	95	-281 000	-1 767 667	-281 000	-1 767 667				
17.	Fazanerija Peski	2 528 000	2 656 053	105	2 084 000	2 622 475	126	444 000	33 578	444 000	33 578				
18.	Lovački dom Delnice	1 779 000	998 772	56	1 779 000	1 544 244	87	0	-545 472	0	-545 472				
B	UKUPNO 13. - 18.	16 134 000	11 360 961	70	15 928 000	14 279 938	90	206 000	-2 918 978	206 000	-2 918 978				
C	SVEUKUPNO	179 246 000	175 045 220	98	180 909 000	191 860 739	106	-1 663 000	-16 815 518	-1 663 000	-16 815 518				

“Hrvatske šume”, p.o. Zagreb u provođenju restrukturiranja Poduzeća osnovale su osamnaest društava s ograničenom odgovornošću. Udjel “Hrvatskih šuma”, p.o. Zagreb u novoosnovanom d.o.o. iznosi 100 % temeljnog kapitala. Sav temeljni kapital unesen je kao stvari.

Materijalna imovina prenesena je na d.o.o. po procijenjenoj vrijednosti.

Društva s ograničnom odgovornošću počela su s poslovanjem:

- od 1. 7. 1997. god. tri društva s temeljnim kapitalom 6 770 800 kn
- od 1. 10. 1997. god. osam društava s temeljnim kapitalom 101 643 354 kn
- od 1. 1. 1998. god. pet društava s temeljnim kapitalom 59 293 000 kn
- od 1. 10. 1998. god. jedno društvo s temeljnim kapitalom 5 872 000 kn
- od 1. 1. 1999. god. jedno društvo s temeljnim kapitalom 2 665 400 kn,
- što ukupno iznosi 176 244 554 kn temeljnog kapitala.

Od ukupno osamnaest društava s ograničenom odgovornošću koja su samostalno poslovala u 1999. god, četrnaest su poslovanje u razdoblju I-XII, 1999. završili s gubitkom od 17 096 527 kuna, i to: “Šumatrans” Našice, ”Transport, mehanizacija i graditeljstvo” Požega, ”Prijevoz, mehanizacija i graditeljstvo Bjelovar”, ”Mehanizacija i prijevoz ” Đurđevac, ”Prijevoz i mehanizacija” Kutina, ”Transport i mehanizacija” Karlovac, ”Mehanizacija, graditeljstvo i prijevoz” Ogulin, ”Mehanizacija, graditeljstvo i prijevoz” Delnice, ”Graditeljstvo, mehanizacija i prijevoz” Senj, ”Mehanizacija, transport i građevinarstvo” Nova Gradiška, ”Ribnjačarstvo” Lipovljani, ”Drvna galerterija Vrbovsko”, ”Ambalaža” Lanišće i ”Lovački dom” Delnice.

Ostali: ”Šumatrans” Vinkovci, ”Šumatrans” Osijek, ”Kamenolomi” Krasić i ”Fazanerija Peski” poslovali su s dobitkom od 258 296 kuna.

Društvo s ograničenom odgovornošću ”Ambalaža” Lanišće prikazalo je gubitak u iznosu 1 767 667 kuna, što s prenesenim gubitkom iz proteklih godina prelazi iznos upisanog kapitala. Razlika od 1 263 557 kn je prenešena u aktivu na poziciju – gubitak iznad visine kapitala.